

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

17 ЖНІЎНЯ 2016 г. СЕРАДА № 157 (28267)

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Што ў пад'ездах рамантуецца за наш кошт

Новае ў Законе аб занятасці

Алімпійская бронза асаблівага значэння

СТАР. 2

СТАР. 4

СТАР. 6

Выбары-2016

АГІТАЦЫЯ Ў РАЗГАРЫ:

у сталіцы тэледабаты пройдуць ва ўсіх акругах

Кандыдаты на дэпутацкі мандат зарэгістраваны, некаторыя з іх ужо пачалі актыўна нагадваць пра сябе. Тым часам актывізавалася кампанія па вылучэнні членаў верхняй палаты парламента. Зараз у Савет Рэспублікі ідзе вылучэнне кандыдатаў. Яно працягнецца да 19 жніўня, а з 20 па 24 жніўня ў Цэнтральнай камісіі адбудзецца рэгістрацыя членаў Савета Рэспублікі. Пра гэта на прэс-канферэнцыі паведаміла Лідзія ЯРМОШЫНА, старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў.

Па яе словах, ужо ўсе рэгіёны, акрамя Мінска, вылучылі кандыдатаў у члены Савета Рэспублікі і далі звесткі пра іх. Яна звярнула ўвагу, што сярод вылучаных ёсць і вядомыя людзі: старшыня Ліберальна-дэмакратычнай партыі Сяргей Гайдукевіч, першы сакратар ЦК БРСМ Андрэй Белякоў, дырэктар комплексу «Брэсцкая крапасць-герой» Рыгор Бысюк, старшыня Рэспубліканскай калегіі адвакатаў Віктар Чайчыц, старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў Ігар Жук. Сярод вылучаных — (без уліку сталічнага рэгіёна) 11 жанчын.

Калі казаць пра выбары дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў, то, як вядома, кандыдаты ўжо зарэгістраваны. Некаторыя з тых, хто не атрымаў рэгістрацыю, падаюць скаргі ў абласныя камісіі.

— Калі казаць пра сярэдняю напаяльнасць акруг — па колькасці кандыдатаў, то самая высокая напаяльнасць у Мінску — 5,9 чалавека на дэпутацкае крэсла і ў Магілёўскай вобласці — 5,3 чалавека, найменшая напаяльнасць у акругах Мінскай вобласці — 3,9, — прывяла статыстычныя даныя старшыня Цэнтрвыбаркама. — У цэлым па краіне на адно месца ў Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу прэтэндуе 4,7 кандыдата.

Калі казаць пра адмовы ў рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты, то больш за ўсё іх было ў Віцебскай вобласці — 21, менш за ўсё — у Гомельскай (6 адмоў) і Брэсцкай (4 адмовы) абласцях.

Што да скаргаў, то ў абласную выбарчую камісію Брэсцкай вобласці былі пададзены дзве скаргі, у задавальненні іх было адмоўлена, у Віцебскай вобласці былі пададзены 4 скаргі — адна пакінута без разгляду ў сувязі з пропускам тэрмінаў падачы, у задавальненні трох было адмоўлена. У Гомельскай вобласці была адна скарга. У Гродзенскай вобласці было пададзена 9 скаргаў, адмоўлена ўсім. У Мінскую абласную камісію пададзена 6 скаргаў, у іх задавальненні адмоўлена. У Мінскую гарадскую пададзена 4 скаргі, двум прэтэндэнтам адмоўлена, яшчэ дзве скаргі знаходзяцца ў стадыі разгляду.

У Магілёўскай вобласці пададзена 5 скаргаў, і адна скарга задаволена Магілёўскай абласной камісіяй. Такім чынам, вырасла і агульная колькасць зарэгістраваных кандыдатаў па краіне — іх стала 522.

Старшыня Цэнтрвыбаркама не выключае, што кандыдатаў у дэпутаты можа стаць яшчэ больш, калі адпаведныя рашэнні прымуць, напрыклад, абласныя суды, куды могуць звяртацца патэнцыйныя кандыдаты.

— Не выключаю, што ёсць неабгрунтаваныя адмовы. Але пакуль казаць аб значым павелічэнні колькасці кандыдатаў не даводзіцца. Хутчэй частка кандыдатаў сама добраахвотна сыдзе з дыстанцыі, — адзначыла старшыня ЦВК.

Расказала старшыня Цэнтральнай камісіі і пра тое, выбаршчыкам якіх рэгіёнаў можна будзе паглядзець на дэбаты кандыдатаў.

У Віцебскай і Магілёўскай абласцях тэледабаты плануюцца ў 10 акругах з 17, у Брэсцкай — у 8 з 16. У Гродзенскай вобласці дэбаты плануюцца толькі ў трох з 13 акруг. У Мінскай вобласці — у 4 з 17. У сталіцы дэбаты запланаваны ва ўсіх акругах.

— Як вы ведаеце, гэта колькасць ужо не павялічыцца, можа толькі памяншыцца, таму што заяву на тэледабаты трэба было падаваць адразу пасля рэгістрацыі, калі адбывалася лёсаванне эфірнага часу, — патлумачыла Лідзія Ярмошына.

Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@zviazda.by

Тым часам

ТВОЙ ДЗЕНЬ — ТВОЙ ВЫБАР

У парку культуры і адпачынку Вілейкі 18 жніўня пройдзе гарадское свята ў падтрымку выбараў-2016 у межах абласной акцыі «Твой дзень — твой выбар».

Гараджанам і гасцям прапануецца маладзёжная канцэртная праграма «Мы — маладыя!», дзе таленавітыя хлопцы і дзяўчаты выканаюць любімыя народныя кампазіцыі. Актыўны гэтай арганізацыі раздадуць прахажым птушак арыгамі як сімвал голасу выбаршчыка.

Акцыя «Твой дзень — твой выбар» арганізавана па ініцыятыве Мінскай абласной арганізацыі БРСМ і адбудзецца ва ўсіх раёнах цэнтральнага рэгіёна.

Тацяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

Смалявіцкія кавуны

Збор кавуноў сёлета ўраджаю пачаў фермер сялянска-фермерскай гаспадаркі «Дружба і К» Смалявіцкага раёна Уладзімір Крапіўка. Сёлета пад гэтую бахчавую культуру аграрый адвёў на сваіх плошчах сем гектараў. Нягледзячы на зменлівае надвор'е, кавуны буйныя, добра паспелі і удаліся смачныя. «Дружба і К» займаецца вырошчваннем традыцыйнай для Беларусі гародніны — бульбы, цыбулі, таматаў і іншых культур, а таксама з'яўляецца базавай гаспадаркай Інстытута агародніцтва для апрабавання розных культур і гатункаў. Сёлета ў Крапіўкі добры ўраджай перцаў і баклажанаў менавіта беларускай селекцыі. **Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.**

ЛІЧБА ДНЯ 44,9

тысячы чалавек

знаходзіліся на ўліку па беспрацоўі ў краіне на 1 жніўня 2016 года (на 3,7% менш, чым 1 жніўня мінулага года). Зніжэнне колькасці беспрацоўных назіраецца ў краіне ўжо трэці месяц запар. Кэфіцыент напружанасці на рынку працы знізіўся за год з 1,7 да 1,2 беспрацоўнага на адну вакансію. Пры гэтым у Гомельскай вобласці і Мінску колькасць беспрацоўных меншая, чым колькасць заяўленых наймальнікамі вакансій. У выніку рэалізацыі актыўных мер палітыкі занятасці ўзровень зарэгістраванага беспрацоўя ў Беларусі знізіўся з 1,1% на 1 ліпеня да 1% на 1 жніўня бягучага года (прагназнае значэнне на канец 2016 года — 2% да колькасці эканамічна актыўнага насельніцтва).

Курсы замежных валют, устаноўлены НБ РБ з 17.08.2016 г.

Долар ЗША	1,9393
Еўра	2,1828
Рас. руб.	0,0303
Укр. грыўня	0,0775

Спажывец

Напісанаму — верыць?

Каб не плаціць «за паветра»... і не прынесці дадому непрыгодны тавар — узбройваемся ведамі

Статыстыка сцвярджае, што толькі 15% пакупнікоў вывучаюць інфармацыю на зыкетках прадуктаў. Вядома, гэта вельмі карысная звычка, і было б добра, каб яе авсоўі кожны. Але часам нават яна не змож а ўберачы нас ад набыцця прадуктаў не першай свежасці, а то і сапсаваных. У гэтым мы пераканаліся, калі прайшліся па сталічных сеткавых крамах са спецыялістам-экспертам грамадскага аб'яднання «Мінскае таварыства спажывцоў» Ігарам КАУБАСОМ.

«Я сабе такі шашлык не купіў бы...»

Пачаць свой рэйд мы вырашылі з аднаго з супермаркетаў сеткі «Карона». Впрыны і стэлажы крамы радуць позір пакупніка багаццем тавараў у яркіх упакоўках. Шчыра кажучы, ніколі не бачыла тут пратэрмінаваных прадуктаў. Але эксперт глядзіць на ўсё прафесійным вокам і імгненна заўважае нават найменшыя заганы.

Перш за ўсё мы накіроўваемся ў рыбны аддзел.

СТАР. 3

З АКОЛЬНІКА Ў ЯСЕНЬ ПРАЗ БЕЛЫ ЛЯСОК

ЦІ ВЫРАТУЮЦЬ ПУШЧАНСКІЯ ВЁСКИ АД ЗНІКНЕННЯ ГАРАДЖАНЕ — НАШЧАДКІ І ДАЧНІКІ?

Вёскі з прыгожымі, а часам загадкавымі назвамі, якія месцяцца ў самай глыбіні Белавежскай пушчы, паступова паміраюць. Каронных жыхароў становіцца ўсё менш. Старыя адыходзяць, маладыя па зразумелых прычынах у родных мясцінах не застаюцца — з'яжджаюць у гарады, там наладжваюць сваё жыццё. Перыядычна з'яўляюцца чуткі, што ў ваколіцах пушчы актыўна скупляюць дамы. Так было пасля ўвядзення ў строй аб'язной дарогі вакол Нацыянальнага парку. Захацелася паехаць туды, каб паглядзець на свае вочы, што ж робіцца ў тых вёсках, паслухаць людзей, што жывуць у іх.

Рэдкі турыст са Швейцарыі

Белы Лясок — у пэўным сэнсе край Пружанскага раёна. У канцы вёскі — агароджа і шлагбаум з КПП. Надліс папярэджае, што заезд на тэрыторыю Нацыянальнага парку ажыццяўляецца толькі па пропусках. А сама вёска, некалі вялікая і шматлюдная, цяпер мае больш сціплы характарыстыкі. Праўда, сюды вядзе цудоўная асфальтаваная дарога. У Белым Ляску размяшчаецца лясніцтва Нацыянальнага парку, з сацыяльных аб'ектаў засталася крама. Але ж нездарма сказана: калі значыняць школу — у вёсцы пачынае згацца жыццё.

СТАР. 3

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Пан Гі Мун хоча бачыць сваім пераемнікам жанчыну

Генеральны сакратар Арганізацыі Аб'яднаных Нацый Пан Гі Мун заявіў, што хоча бачыць сваім пераемнікам на гэтай пасадзе жанчыну, паведамляюць інфармагенцтвы. Ён звярнуў увагу, што выбітна і заслужаныя жанчыны сёння ўзначальваюць урады шматлікіх краін, кіруюць буйнымі кампаніямі і арганізацыямі, з'яўляюцца лідарамі ў многіх сферах. На яго думку, ААН у гэтым плане не павіна быць выключэннем, і арганізацыя цалкам можа ўзначаліць жанчыны. Канкрэтны імянаў Пан Гі Мун не назваў. Пост генеральнага сакратара ААН стане вакантным 1 студзеня 2017 года. На яго прэтэндуе 11 чалавек, у тым ліку 5 жанчын.

Навукоўцы прадказалі адмену ўсіх будучых летніх Алімпіяд

Амерыканскія вучоныя высветлілі, што да 2084 года глабальнае пацяпленне зробіць немагчымым правядзенне летніх Алімпійскіх гульняў у большасці гарадоў свету. Аб гэтым паведамляецца ў часопісе The Lancet. Калектыў кліматалагаў з Універсітэта Каліфорніі ў Бэрклі выявіў, што праз 70 гадоў толькі восем гарадоў у Паўночным паўшар'і (за вылікам еўрапейскіх) змогуць прымаць Гульні, у Паўночнай Амерыцы — усю тры. У астатніх гарадах тэмпература стане невыносна гарачай для атлетаў і для публікі. У Лансінга Амерыцы і Афрыцы з канца XXI стагоддзя летнія Алімпійскія гульні праводзіць стане немагчыма. У Заходняй Еўропе застанецца 25 гарадоў з невялікай рызыкай адмены тых ці іншых мерапрыемстваў. У астатнім свеце спіс прыдатных для Гульняў гарадоў уключае ўсёго восем пазіцый: Санкт-Пецярбург, Краснаярск, Рыга, Бішкек, Улан-Батар, Сан-Францыска, Калгары і Ванкувер.

Расія размясціла ў Іране бамбардзіроўшчыкі

Мінабароны Расіі пацвердзіла размяшчэнне ў Іране далёкіх бамбардзіроўшчыкаў Ту-22М3 і фронтальных бамбавікоў Су-34, паведамляюць інфармагенцтвы. 16 жніўня самалёты нанеслі ўдары па ісламістах у Сірыі, узяццёўшы «з поўнай бомбай нагузкай» з аэрадрома Хамадан. Напад быў здзейснены на аб'екты забаронены ў Расіі тэрарыстычных групавак «Ісламская дзяржава» і «Джабхат ан-Нусра».

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Пара кубкаў кавы абароніць ад сардэчных прыступаў і раку?

Кава, на думку супрацоўнікаў універсітэта Ёрка, памяншае ступень пашкоджання, выкліканага сардэчным прыступам. Пацыенты, якія выпіваюць 1-2 кубкі кавы, на 20% радзей паміраюць раней за тэрмін ад праблем з сэрцам у параўнанні з людзьмі, якія наогул не піюць каву. Па сутнасці, кава аднаўляе сэрца пасля прыступу. А гэта, у сваю чаргу, зніжае рызыку ўзнікнення яшчэ аднаго сардэчнага прыступу. Але тут галоўнае спажываць каву ва ўмераных аб'ёмах. У цэлым усё больш даследаванняў сведчаць пра карысць кавы. Напрыклад, напой ужо звязвалі з прадукцыяй раку печані, хваробы Альцгеймера і інсульту. У сваю чаргу, даследчыкі з Універсітэта Паўднёвай Каліфорніі высветлілі: рызыка каларэктальнага раку на 26% ніжэй у людзей, якія рэгулярна ўжываюць каву ва ўмераных колькасцях. Акрамя таго, верагоднасць раку тоўстай і прамой кішкі ў іх зніжалася на 50%.

КОРАТКА

Заклучэнне па ўнясенні ў спіс спадчыны ЮНЕСКА Будслаўскага фэсту міжнародныя эксперты падрыхтуюць да лістапада.

З 1 верасня 2016 года пра выяззе з Беларусі, Украіны і Расіі (акрамя Калінінградскай вобласці) на тэрыторыю Літвы тавараў з біялагічным (драўніна, драўняная прадукцыя, торф, прызначаныя для палення) неабходна прадстаўленне дакументаў радыёлагічнага даследавання (пашпарта).

У Беларусі на ўліку па беспрацоўі на 1 жніўня 2016 года знаходзілася 44,9 тыс. чалавек (на 3,7 працэнта менш, чым на 1 жніўня мінулага года). Зніжэнне колькасці беспрацоўных назіраецца ў краіне ўжо трэці месяц запар (на 1 мая на ўліку было 53,8 тыс. беспрацоўных).

XXI Міжнародны тэатральны фестываль «Белая вежа» пройдзе ў Брэсце 9-14 верасня. У форуме прымуць удзел 27 калектываў з 17 краін.

МАБІЛЬНЫ РАТАЎНІК ЗАЎЖДЫ ПОБАЧ

5 КРОКАЎ ДА ДАПАМОГІ

— У раздзел «Што рабіць?» мы змясцілі каля шасцідзясяці тэм разнастайнага побытавага характару, з якімі могуць сутыкнуцца людзі, — працягвае Віталь Навіцкі. — Сярод іх ёсць як традыцыйныя (што рабіць пры пажары ў доме?), так і экзатычныя, кшталту алгарытму, як зняць кальцо з пальца. Інструкцыя дзеянняў выкладзена ў 5 кроках. Раздзел «Энцыклапедыя» змяшчае тыя ж веды, проста яны выкладзены больш разгорнута. Ёсць і спецыяльныя тэсты па біяспецы, з дапамогай якіх можна правярць свае веды. Тэсты пастаянна абнаўляюцца — так, напрыклад новага навучальнага года з'явіцца новы. А калі вы аўтарытуецеся праз сацыяльную сетку, то зможаце паўдзельнічаць у імправізаваным рэйтынгу сярод карыстальнікаў праграмы.

Для ўсіх гэтых функцый падключэнне для інтэрнэту неабавязковае. Адзіны раздзел, для якога ён патрэбны, — карта неспрыяльных з'яў. На смартфон прыйдзе паведамленне пра небяспечныя з'яў надвор'я. Яны ж будуць нанесены на інтэрактыўную карту. І з дапамогай усяго аднаго націску можна атрымаць інфармацыю пра тое, як дзейнічаць у небяспечнай сітуацыі.

СТАР. 3

Тры пытанні да ўлады

АД ШКОЛЬНЫХ СЕКЦЫЙ ДА АЛІМПІЙСКИХ ГУЛЬНЯЎ

Аб ролі фізкультуры і спорту, парадку на зямлі і гаспадарскіх адносінах разважае старшыня Петрыкаўскага райвыканкама Аляксандр НАУНЫКА.

— *Кожны, хто праз некаторы час зноў наведваецца на Петрыкаўшчыну, не прамінае адзначыць пазітыўныя змены як у добраўпарадкаванні населеных пунктаў, так і ў навадзённым парадку на зямлі. Якое вада меркаванне наконт гэтага?*

— Цалкам згодны з тымі, хто лічыць, што наш раёнцэнтр з'яўляецца ўтульным гарадком, своеасаблівым зялёным азісам, дзе і вуліцы чыстыя, і парк са скверамі прыгожыя. Ды і вёскі апошнім часам набываюць больш прывабны выгляд. Адным з галоўных фактараў гэтага з'яўляецца ажыццяўленне Дзяржаўнай праграмы 2010—2015 гадоў па далейшым развіцці Прыпяцкага Палесся, да якога адносіцца і наш раён.

Асобна хочацца сказаць, што свай унёсак у добраўпарадкаванне населеных пунктаў робіць Петрыкаўскі райвылканкама. Не з'яўляецца выключэннем і сёлетні год. На добраўпарадкаванне раёна выдзелена 305 610 рублёў. Па стане на 1 жніўня за выканання работы аплочана 155 680 рублёў.

Праводзіўся рамонт дарог, выконвалася грайдзіраванне вуліц сектара індывідуальных пабудов, высаджана больш за 1 500 кветак, звыш 150 дрэў і кустоў, разбіты газоны плошчай 2,3 гектара, абсталяваны дзіцячыя і спартыўныя пляцоўкі.

— *Па выніках мінулага года раён выйшаў пераможцам абласнога спаборніцтва ў намінацыі «Зберажэнне рэсурсаў». Што ўдалося зрабіць у гэтым кірунку і што намечана ажыццявіць надалей?*

— Петрыкаўскаму раёну летась паказчык па эканоміі рэсурсаў быў устаноўлены ў памеры мінус 0,5%. Фактычна за студзень-снежань 2015 года па арганізацыя, якія знаходзяцца ва ўласнасці Петрыкаўскага раёна, гэты паказчык склаўся на ўзроўні мінус 10,5%.

Прадпрыемствамі камунальнай уласнасці ажыццяўлялася рэалізацыя такіх арганізацыйных, эканамічных і тэхнічных мерапрыемстваў, які атымізацыя

Аляксандр Наўныка, старшыня райвыканкама

транспартных выдаткаў шляхам распрацоўкі рацыянальных схем і маршрутаў руху; паляпшэнне якасці прадукцыі, якая рэалізуецца прадпрыемствамі раёна; аптымізацыя колькасці работнікаў; набыццё новага энергаэфектыўнага і мадэрнізацыя існуючага абсталявання, а таксама інжынерных сетак.

Рэалізацыя ўсяго гэтага працягваецца і сёння. Па кожнай арганізацыі, якая знаходзіцца ва ўласнасці Петрыкаўскага раёна, распрацаваны канкрэтныя меры па зніжэнні выдаткаў. У іх уключаны: рэалізацыя малака гатункам «экстар» і вышэйшым гатункам не менш за 70 % ад агульнай рэалізацыі малака і таварнага малака не ніжэй за 90 %; збалансаванне і своечасовае ўнясенне мінеральных угнаенняў, апрацоўка пасеваў сродкамі абароны згодна з патрабаваннямі тэхналагічных рэгламентаў; своечасовае і якаснае правядзенне панава-паперадждаў абслугоўвання тэхнікі; правядзенне кадровай дыягностыкі з мэтай выяўлення патэнцыйна залішняй колькасці работнікаў і аптымізацыі колькасці адмініст-

рацыйна-кіраўнічага персаналу; недапушчэнне фактаў безгаспадарчасці, парушэнняў тэхналагічнай і працоўнай дысцыпліны; забеспячэнне захаванасці матэрыяльных каштоўнасцяў.

— *Не толькі Петрыкаўшчына, але і ўся наша краіна ганарыцца алімпійскімі медалістамі: легкаатлетам-дэсяціборцам Андрэем Краўчанкам, вяслярмі Марынай Літвінчук (Палтаран) і Надзеяй Ляпешка (Папок), якія першыя крокі ў спорце рабілі ў раёне пад кіраўніцтвам мясцовых трэнераў. Ці натхняе іх праект сучасную моладзь на дасягненне спартыўных вышын?*

— Цяпер сапраўдны зоркамі айчыннага спорту з'яўляюцца сярэбраны прызёр Алімпійскіх гульняў 2008 года ў лёгкаатлетным дзесяціборстве, чэмпіён і прызёр сусветных і еўрапейскіх спаборніцтваў Андрэй Краўчанка, бронзавы прызёр Алімпійскіх гульняў 2012 года па вяславанні на байдарках і каноз, пераможца і прызёр шматлікіх чэмпіянатаў Марына Літвінчук і Надзея Ляпешка. Нашы зямлячкі ўвайшлі ў склад алімпійскай зборнай і прымаюць удзел у XXXI Алімпійскіх гульнях у Рыа-дэ-Жанейра.

Безумоўна, на гэтых знакамітых земляках раёна і моладзь Петрыкаўшчыны. У дзяцей і падлеткаў, навучанцаў і працоўнай моладзі, а таксама дарослага насельніцтва раёна ёсць умовы для заняткаў фізічнай культурай і спортам. Сваё спартыўнае майстэрства яны адточваюць на шматлікіх спартыўных аб'ектах: у залах і на стадыёнах, на пляцоўках і спартыўных кутках па месцы жыхарства.

Марына Літвінчук і Надзея Ляпешка на алімпійскай дыстанцыі ў Рыа.

Гэтым садзейнічае правядзенне чатырох круглагадовых спартакіяд: сярод школьнікаў, працоўных калектываў арганізацый і прадрпрыемстваў, сельскагаспадарчых арганізацый, сельскіх Саветаў. А таксама пастаянны ўдзел лепшых спартсменаў у спаборніцтвах і турнірах абласнога, рэспубліканскага і міжнароднага ўзроўня.

Так, у абласной спартакіядзе школьнікаў 2014-2015 навучальнага года па групе раёнаў Петрыкаўскі стаў пераможцам. Летась Моніка Міцкевіч (выхаванка трэнера па тэквандо дзіцяча-юнацкай спартыўнай школы Міхаіла Сыцько) стала ўладальніцай адкрытага Кубка Беларусі сярод кадраў, а Канстанцін Адамэнка заваяваў сярэбраны медаль чэмпіянату Рэспублікі Беларусь.

Сёлета вучанца Каліцэвіч сярэдняй школы Аксана Віктаравіч стала бронзавым медалістам чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па лёгкай атлетыцы. Ганарымся мы і дасягненнямі двухразовага чэмпіёна свету па пажарна-прыкладным спорце Уладзіміра Стральчэні.

Традыцыйна радуецца юныя прадстаўнікі лёгкай атлетыкі. Летась вучань 3 класа сярэдняй школы № 2 горада Петрыкава Дзмітрый Вяркаса прыняў удзел у фінальнай частцы рэспубліканскага праекта па лёгкай атлетыцы «300 талентаў для каралевы». Вучні Навагалоўскага дзіцячага сада-базавай школы Анжаліка Лагута, Кацярына Бажок і Дзяніс Лазараў (трэнэр-выкладчык Сяргей Пятрон) на XXVII абласной спартакіядзе школьнікаў у мінулым годзе занялі другое каманднае месца, а сёлета ўжо на XXVIII спартакіядзе Кацярына Бажок стала бронзавым прызёрам у саб'істым заліку ў кіданні камя.

Падрыхтоўку спартыўнага рэзерву ажыццяўляе дзіцяча-юнацкая спартыўная школа Петрыкаўскага раёна, у якой функцыянуе 5 аддзяленняў: па тэквандо, цяжкай і лёгкай атлетыцы, футболе і валеіболе. У спартыўных секцыях ДЮСШ займаецца 439 дзяцей і падлеткаў.

За апошнія пяць гадоў у вышліцы алімпійскага рэзерву і спецыялізацыі школы вобласці перайшлі дзесяць выхаванцаў раёна, падрыхтаваны тры майстры спорту: Максім Паторскі, Георгій Шатырын і Арцём Прысада.

Віктар БОЙКА

Выбары-2016: на думку сацыялага

«УДЗЕЛЬНАЯ ВАГА ПАЛІТЫЧНЫХ ПАРТЫЙ ПАВЯЛІЧЫЦА»

Гонка за выбаршчыкам пачалася. Пасведчанні ўжо атрымалі 522 кандыдаты. У тым ліку паспяхова прайшлі рэгістрацыю 331 з 387 кандыдатаў, вылучаных ад партый. Чаго чакаць ад палітычных сіл падчас барацьбы за месцы ў Палаце прадстаўнікоў, расказаў малодшы навуковы супрацоўнік Цэнтра сацыяльна-філасофскіх і антрапалагічных даследаванняў Інстытута філасофіі НАН Беларусі Пётр ПЯТРОУСКІ.

— *Як праяўляюць сябе палітычныя партыі падчас гонкі за дэпутатскія крэслы?*

— У гэтым годзе даволі актыўна. Гэта звязана перш за ўсё са зменамі ў заканадаўстве. Калі раней палітычныя партыі маглі вылучаць кандыдатаў толькі ў тых акругах, дзе ў іх былі рэгіянальныя прадстаўніцтвы, то зараз — па ўсёй 110 выбарчых акругах, — ёсць і такі прыклад. Але пытанне ў іншым: ні ў адной партыі не былі зарэгістраваныя ўсе вылучаныя кандыдаты. Гэта звязана, перш за ўсё, з тым, што адсутнічае палітычная культура ў перадавыбарных штабах. Яны не могуць якасна запойчыць элементарную дакументацыю, робяць памылкі.

Другі фактар — частка не вельмі актыўных партый ажывілася.

У гэтым годзе з'явілася на 136 кандыдатаў больш, чым на мінулых парламенцкіх выбарах. Гэта звязана з трыма фактарамі — грамадскія аб'яднанні вылучаюць шмат сваіх прадстаўнікоў.

Мой прагноз — па выніках гэтай парламенцкай кампаніі ўдзельная вага палітычных партый павялічыцца ў Палаце прадстаўнікоў, але не павялічыцца радыкальна. Рост будзе, таму што актыўнасць палітычных партый, якая мае месца, прыцягне ўвагу часткі электарату.

— *Наколькі можна ацаніць палітычную культуру прэтэндэнтаў на дэпутатскі мандат?*

— У большасці сваёй яны дзейнічаюць у прававым полі. Але частка з іх выходзіць за яго межы. Парушэнні з'яўляюцца прэтэндэнтаў выбарчага заканадаўства звязаныя з тым, што ў момант збору подпісаў праводзілася агітацыя. Таму некаторыя не змаглі стаць зарэгістраванымі кандыдатамі. Яны праводзілі мітынгі, канцэрты ў сваю падтрымку. Гэта з'яўляецца парушэннем выбарчага заканадаўства. Некаторыя наогул хацелі зарэгістраваць свае ініцыятыўныя групы нават тады, калі яны не мелі на гэта выбарчага права, таму што знаходзіліся ў пэўным прававым рэжыме.

— *Чаму гэта ўзнікае? Гэта мэтанакіраванае дзеянне (спецыфічны палітычны пяр) або ўсё-ткі адсутнасць палітычнай культуры?*

— Праблема ў тым, што ўсе палітычныя партыі сёння маюць пэўны кадравы голод. У грамадстве адсутнічае заплыт на іх, нягледзячы на ўсе стымулы дзяржаўнай улады і заканадаўчых змен, якія мелі мэту стымуляваць развіццё палітычнай сістэмы. Грамадства ім не давярае, яно не разумее, для чаго яны патрэбныя, і не бачыць у іх сэнсу.

— *З чым звязана такое стаўленне?*

— На мой погляд, з тым, што палітычныя сістэмы нашых суседзяў, дзе прысутнічаюць партыі, маюць не вельмі чысты палітэчналагічны падтэкст. Асабліва гэта бачна ва Украіне. І на гэтым фоне грамадства не хоча імпартаваць дадзеныя палітычныя сістэмы і набліжацца да іх. Ёсць пэўны ўзровень недаверу.

З іншага боку, стымуляванне развіцця палітсістэмы прыводзіць да таго, што кожная з палітычных партый сёння пачынае распрацоўваць сваю праграму. Яна становіцца больш артыкуляванай: гэта ўжо не набор лозунгаў. Бачна мэта, жаданне мець рэалістычныя задачы.

Але частка партый, якая асабліва афіляваная з заходнімі структурамі, працягвае

старую рыторыку. Гэта звязана з тым, што, па-першае, іх палітычныя ідэі не звязаныя з каштоўнасцямі большасці грамадства. Тым, хто выступае за выхад з інтэграцыйных аб'яднанняў, змену канстытуцыйнага ладу, з'яўляюцца выразінікамі ідэй меншасці. Але пры гэтым яны пазіцыянуюць сябе як правацэнтрысцкая кааліцыя, якая адлюстроўвае меркаванне большасці грамадства.

І тут атрымліваецца такі нонсэнс: частка палітычных партый жывуць у пэўным «палітычным гета», у кожане. Яны наогул не чуюць, што вакол іх адбываецца, з аднаго боку, з'яўляюцца часткай нейкай вузкай групы насельніцтва, фокус-групы, з другога — вельмі звязаныя са сваімі знешнімі закахчыкамі, якія іх фінансуюць. Нягледзячы на тое, што яны гэтага не прызнаюць. Тая ж правацэнтрысцкая кааліцыя была заснавана не ў Беларусі, а ў Бруселі на з'ездзе Еўрапейскай народнай партыі. Атрымліваецца, што адна з кааліцый, якая сёння ідзе адзіным спісам кандыдатаў у дэпутаты ў беларускі парламент, была заснавана не на тэрыторыі Беларусі і не з падачы грамадзян Рэспублікі Беларусі. Гэта таксама феномен. І калі яны кажуць, што іх не фінансуюць з-за мяжы, — гэта проста смешна.

А што яны прапануюць? Альбо нічога, альбо досыць радыкальныя меры, якія могуць падарваць грамадскую і эканамічную блісклу. Гэта сведчыць аб тым, што некаторыя партыі аддзелены ад рэальнай палітыкі.

— *Як на выбарчы працэс паўплывае ўвядзенне сістэмы галасавання ў адзін тур?*

— Гэта сістэма, калі выйграе не той кандыдат, які набраў пераважную колькасць галасоў (50% + 1 галас), а той, які атрымаў арыфметычную большасць. Нават набраўшы 16%, можна перамагчы, калі канкурэнты наберуць менш. Другога тура не аб'яўляецца. Гэта дае магчымасць выбіраваць не таму, хто атрымаў большасць сімпатый у акрузе, а таму, хто больш актыўны, прыкметны і ў таго электарат больш згуртаваны. А часам нават па волі выпадку. Мэтай кандыдата становіцца максімальная мабілізацыя электарату ў пэўнай акрузе, каб выбаршчыкаў, якія аддадуць за яго свой голас, стала больш.

Ёсць дзяржавы і з аднатуравым, і з двухтуравым галасаваннем. Што будзе ў нас з гэтай сістэмай, цяжка сказаць. Традыцыйна ў нас людзі больш галасуюць за непартыйных кандыдатаў — за прадстаўнікоў мясцовай эліты, людзей з акруг, якіх больш-менш хтосьці ведае. Гэта ўрачы, дырэктары школ і гімназій, прадпрыемстваў, якія маюць пэўны сацыяльны статус і вопыт. Пытанне ў іншым: гэтыя людзі дастаткова заняты на сваіх месцах працы ў адрозненне ад партыйных дзеячаў, для якіх партыя з'яўляецца месцам працы. Яны аддадуць ёй усевай свой волы час. У іх агітацыя будзе больш актыўнай. І наогул у партыйных структурах ёсць інстытуцыянальная магчымасць больш актыўнага правядзення палітычных кампаній, нягледзячы на вузкасць электарату.

— *Наколькі, на ваш погляд, будзе эфектыўнай агітацыя ў інтэрнеце?*

— Некаторыя пачалі яго асвойваць яшчэ год 15 таму. Але ёсць партыі, якія толькі пачынаюць працаваць з віртуальнай прасторай. Перад гэтымі выбарамі ў

многіх партыях адміністрацыйным шляхам паставілі задачу, каб усе кандыдаты былі прадстаўленія ў сацыяльных сетках. І гэта досыць вялікая праблема. Для непадрахаванага кандыдата гэтая старонка можа прынесці больш адмоўнага, чым станоўчага. У кожнай сацыяльнай сетцы знаходзіцца пэўны сегмент беларускага грамадства. У адной — моладзь, у большасці сваёй апалітычная. У другой — інтэлігенцыя, бізнес, больш палітызаваная публіка. У трэцяй — старэйшае пакаленне. І ў кожнай з гэтых сацыяльных сетак трэба знаходзіць свае формы работы.

Трэба не забываць, што сацыяльныя сеткі пакуць не могуць замяніць рэальнай агітацыйнай працы. У большасці выпадкаў апалітычныя людзі не рэагуюць у інтэрнеце на палітычныя пасты і рэкламу. Трэба да сацыяльных сетак таксама ставіцца крытычна, нельга казаць, што яны ўсё вырашаюць. Працуючы толькі ў сацыяльных сетках, партыі прапускаюць вялікі сегмент электарату. А ў прапагандысцкіх выбарах — гэта асабліва важна. У нас людзі не сядзяць рэгіянальнымі групамі ў сацсетках. Праз іх вельмі складана праводзіць кампанію.

Але, з іншага боку, палітычным партыям трэба таксама выхадзіць у інтэрнет, як і арганізацыя дзяржаўнай улады. У нас пастаўлена задача да канца псіхігодкі стварыць электронны ўрад. Таму партыі, якія частка палітычнай сістэмы, таксама павінны прысутнічаць у сёйце і мець зваротную сувязь.

— *Якія формы агітацыі найбольш эфектыўныя на парламенцкіх выбарах?*

— Тут павінны прысутнічаць комплекс мер: і інфармацыйная, і візуальная актыўнасць. Гэта значыць — пікеты, праца па месцы жыхарства людзей, сустрачкі з выбаршчыкамі. Многія лічаць, што добра правесці шмат пікетаў, акцый, перформансаў — быць прыкметным. Але часам гэтая эпаптажысць, наадварот, адлужвае людзей. Беларусы кансерватыўныя, таму яны будуць разважаць так: чалавек хоча прыгнучыць да сябе ўвагу — а што ён прапанаваў? У гэтым годзе была таксама асабліва: людзі працягнулі агрэсію да занадта актыўных пікетаў.

На мой погляд, самы эфектыўны метадад — «ад дзярэй да дзярэй». Размаўляць непасрэдна з людзьмі. «Плюс» збору подпісаў у тым, што кандыдаты змаглі сябе пазначыць ўжо на гэтым этапе. Калі чалавек вылучаецца толькі адным метадам — ад палітычнай партыі, то ён знаходзіцца ў горшых умовах. Кандыдат ад збору подпісаў ужо вядомы ў акрузе, а гэты будзе толькі зарабачы. Некаторыя палітычныя партыі вылучаюць сваіх кандыдатаў двума спосабамі, каб, калі не збярэць подпісы, яны ішлі ад партыі, а пакватэрны абход — гэта добры фактар, каб іх пазнавалі на гэтым участку.

— *На думку сацыялага, чаму заўсёды па выніках выбараў у сталіцы самая нізкая яўка?*

— Гэта характэрная рыса для ўсіх краін і звязана перш за ўсё з асаблівасцямі ладу жыцця. У сталіцы больш людзей свабодных прафесій, больш людзей ліберальнай накіраванасці. Яны не любяць сацыяльнай адкаснасці. Для іх гэта з'яўляецца пэўнай цяжкасцю, таму яны менш дысцыплінаваныя. Яны лічаць, што такім чынам працягваюцца іх свабоды. Гэта ментальнае асаблівасць часткі сталічнага насельніцтва.

А ў рэгіёнах прысутнічае нейкая дысцыплінаванасць, больш адчуваецца грамадская салідарнасць. Там менш бамонду, больш людзей практыка арыентаваных прафесій. Гэтым, дарэчы, адрозніваюцца палітычныя перагаі сталіцы. У нас няма рэгіянальных адрозненняў, але Мінск галасуе асобна ад абласных і раённых цэнтраў. Гэта ўжо пэўная электаральная традыцыя.

Надзея АНІСОВІЧ, anisovich@zviazda.by

Камунальныя стасункі

НЕ ПЛОЙ У КАРЫТЦА...

Што цяпер у пад'ездах будзе рамантавацца за кошт жыхароў дома

Мінжылкамунгас выставіў на сваім сайце інструкцыю аб парадку планавання, правядзення і фінансавання бягучага рамонтна жылгэвага фонду, дзе дакладна размяжваюцца віды работ, што выконваюцца за кошт сродкаў грамадзян, — усё яны датычацца рамонтна ў пад'ездах.

У дакуменце гаворыцца, што цяпер бягучы рамонт плануецца ў ходзе васьнежнага аглядаў або па просьбе (прэтэнзіі) спажыўцоў. Спажывецкі арганізацыя на эксплуатацыі таксама могуць ініцыяваць рамонт.

Гадавы план зацвярджаецца да 1 студзеня бягучага года, патрэба ў бюджэтных срод-

ках павінна быць пададзена заказчыкам да 1 красавіка ў выканаўчы орган па месцы знаходжання жылгэвага фонду, які эксплуатаецца. Заказчык можа авансаваць выканаўцаў па абавязальствах бягучага фінансаванага года ў межах бюджэтных асігнаванняў справядачнага перыяду (квартала, паўгоддзя, 9 месяцаў, года) ў памеры не больш за 25% ад каштарыснага кошту работ.

У інструкцыі прыводзіцца дакладны пералік работ, якія выконваюцца за кошт сродкаў спажыўцоў.

Сюды ўваходзіць расшыўка швоў, заштукоеванне выбоін, расколін, асобных участкаў сцен, аднаўленне тынкоўкі і абліцоўванне сцен і століў (у тым ліку падвесных), а так-

сама выраўноўванне сцен і століў і аднаўленне і умацаванне ляпных дэкаратыўных дэталей.

За кошт жылцёў арганізацыя адноўцы падлогу пад'ездаў без змены канструкцыі і адраментацыі смеццэправады.

За сродкі ўладальнікаў кватэр пад'езда будуч праведзены малярныя работы, у тым ліку афарбоўка дзвярэй і шафты і кабіны ліфта, а таксама купл кабіны ліфта. Толькі рамонт дапаможных памішканняў, прызначаных для размяшчэння і абслугоўвання інжынернага абсталявання і інжынерных сетак жылга дома, робіцца з прыцягненнем бюджэту.

Сяргей КУРКАЧ, kurkach@zviazda.by

Роднае-моднае

Васілёк на борце,

АБО НОВАЯ
ЛІЎРЭА
ДЛЯ САМАЛЁТА

пасажырам лягчай пераносіць змену гадзінных пасоў і пералёты ў начны час. «Дызайн і функцыянальнасць салона прадугледжвае больш месца для ручной паклажы і больш прасторы для кожнага пасажыра», — паведамляе спецыяліст па сувязях з грамадскай ААТ «Авіякампанія «Белавія» Волга Шчук.

Пагадненне аб куплі трох самалётаў Boeing 737-800 новага пакалення было падпісана ў чэрвені 2014 года. У рамках пагаднення «Боінг» прапанаваў

авіяцыі — супрацоўнікамі авіякампаніі «Белавія» — і спадзяёмся на працяг доўгатэрміновага супрацоўніцтва з дадзенай авіякампаніяй».

Новыя фірменныя стыль будзе прадстаўлены ў вонкавым афармленні карпаратыўных элементаў авіяперавозчыка: інтэр'ераў самалётаў і офісаў, формы экіпажаў, шаблонаў для дакументацыі, афіцыйнага сайта, навігацыйных і рэкламных паверхняў.

Для пасажыраў цяперашняя ліўрэа «Белавія» асацыюецца з авіякампаніямі савецкага часу, што накладвае адбыт на імідж беларускай авіякампаніі. Каб сфарміраваць сучасны імідж «Белавія», а таксама выйсці на новы ўзровень узаемадзеяння з кліентамі, было прынята рашэнне правесці рэбрэндзінг.

Распрацоўка ліўрэа заняла паўтара года. Акцэнт рабіўся на новыя прыкметы ў падыходзе работы авіякампаніі: пунктуальнасць, надзейнасць, сучаснасць. З п'яці прапанаваных канцэпцый была выбрана адна, дзе ключавым элементам з'яўляецца васілёк, — традыцыйна беларуская кветка, якая з даўніх часоў лічыцца сімвалам чысціні, ветлівасці і прыязнасці. Сарцавіна графічнага васьліка сімвалізуе дом, Беларусь, куды хочацца вяртацца, а п'ялёсткі сіняй кветкі перадаюць адчуванне палёту і руху наперад.

• 3 нагоды ЁСЦЬ ДВУХМІЛЬЁННЫ АВІЯПАСАЖЫР!

Яго абслужылі на месяц раней, чым мінулагадня

Нацыянальны аэрапорт Мінск абслужыў свайго двухмільённага пасажыра сёлетняга года. Юбілейным стаў пасажыр, які адлятаў авіярэйсам кампаніі «Люфтганза» па маршруце Мінск — Франкфурт.

Летась аэрапорт сустрэкаў свайго двухмільённага пасажыра 13 верасня, у гэтым годзе такі быў абслужаны на 31 дзень раней. За студзень—сярдзін жніўня ў параўнанні з аналагічным перыядам 2015 года Нацыянальны аэрапорт Мінск абслужыў на 350 тысяч пасажыраў больш. Кіраўніцтва аэрапорта спадзяецца, што падобная станоўчая дынаміка захавецца і надалей, і да канца года будуч абслужаны звыш 3,3 мільёна чалавек.

РУП «Нацыянальны аэрапорт Мінск» — першы міжнародны аэрапорт Беларусі, сертыфікаваны ў адпаведнасці з міжнародным стандартам ISO 9001 комплексна па ўсіх напрамках дзейнасці. Тут базіруюцца авіякампанія «Белавія», а таксама гуртавыя авіяперавозчыкі «Трансавіэкспарт», «Рубістар» і «Генекс». Палёты са сталічнага аэрапорта выконваюцца больш як па 40 міжнародных кірунках Еўропы, Блізкага Усходу і іншых рэгіёнаў.

Напісанаму — верыць?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 — Калі кожная рыбка ляжыць асобна, значыць, умовы захоўвання вытрыманыя, — расказвае Ігар Сцяпанавіч. — А вось гэтая кілька балтыйская — дрэнная. Тут уся рыба ўяўляе сабой сучэльную масу. Гэта значыць, што яна размарожвалася, а потым зноў замарожвалася, прычым неаднаразова.
 І наступная упакоўка з рыбай выклікае ў нас шага эксперта сумневы.
 — Тут верхнія рыбы ўжо пакрыліся лёдам, а яго быць не павінна. Лёд утварэцца, калі халадзільнік неаднаразова адчыняецца і зачыняецца або калі парушаныя правілы захоўвання, — тлумачыць ён.
 — Але ж некаторую рыбу прадаюць у ледзяной глазуры, — сумняваюся я.
 — Гэта не той выпадак, тады так і пішучь: глазураваная рыба, г.зн. замарожаная ў тонкай скарычцы вады. Вось як гэты кальмар, напрыклад, — тлумачыць эксперт.
 Дарэчы, паводле яго слоў, у Расіі хочучь дамагчыся, каб вага ледзяной глазуры не перавышала 5% ад вагі рыбы. У нас жа яна можа складаць і 10, і 15%.

«Вось гэтая кілька балтыйская — дрэнная. Тут уся рыба ўяўляе сабой адну сучэльную масу. Гэта значыць, што яна размарожвалася, а потым зноў замарожвалася, прычым неаднаразова».

— Вытворцы вельмі хітра зрабілі: яны пішучь на упакоўцы вагу рыбы ў глазуры і вагу чыстай рыбы. Але мы ж усё роўна плацім за агульную вагу. Так-рагэмент распрацаваны, але яшчэ не зацверджаны, — са шкадаваннем кажа Ігар Каўбаса.
 Падыходзім да кулінарнага аддзела, да прылаўка з гатовай мясной прадукцыяй.
 — Вось гэты шашлык ужо паспеў заветрыцца, — кажа Ігар Сцяпанавіч. — Ён відавочна ня-свежы. Глядзім дату выбару: сённяшняга, 8 гадзін раніцы.
 — Я сабе таты шашлык не купіць бы, — кажа эксперт. — Выгляд у яго не вельмі, і ў мяне ёсць пэўныя сумневы наконт яго свежасці. Ну не мог ён за тры гадзіны так засохнуць!

...У вітрыне, дзе ляжыць прыгатаваная рыба, звяртаем увагу на скумбрыю, запечаную ў мян-назе, бакі якой пацямнелі. Між тым, калі меркаваць па інфармацыі, размешчанай на ценніку, выраблена яна таксама сёння, у 7 гадзін раніцы. Дзіўна... Магчыма, у больш свежую прадукцыю была даддзена ўчарашняя? Тая ж гісторыя паўтараецца і з галубамі, большасць з якіх выглядае цалкам аплетытна. Але вось задула ляжыць галубец з засохлым лісцем капусты, і злева таксама... Із-ноў падобна на тое, што свежы прадукт змешаны з заляжалым.
 — Як праверыць у кулінарным аддзеле, ці свежы прадукт, калі з тэрмінамі захоўвання быццам бы ўсё добра, але ў вас ёсць сумненні? — задаю я пытанне эксперту.
 — Можна папрасіць дакументацыю, так званыя заборны ліст, па якім яны атрымліваюць са свайго цоха тавары на рэалізацыю. Ён уяўляе сабой аркуш паперы, на якім напісана, што аддзел замовіў, напрыклад, 5 кг галубцоў. І ў гэтым лісце будзе напісана, што гэтыя 5 кг зробленыя, умоўна кажучы, у 11 гадзін. Але калі вы бачыце, што на вітрыне ляжыць значна больш за 5 кг, то, зразумела, што тут ёсць частка нясвежай, не прададзенай раней прадукцыі...

ДАРЭЧЫ
 У Еўрасаюзе прадукты, тэрмін прыдатнасці якіх падыходзіць да канца, за тыдзень-два адзначаюцца чырвонымі ценнікам і прадаюцца па зніжках цэнах. У нас таксама стала з'яўляцца такая практыка, але, на жаль, гэта пакуль яшчэ толькі асобныя ініцыятывы.

Паўкілаграма лёду ў нагрузку — па цане філе хека

Далей наш шлях ляжыць у адну з крам сеткі «Рублёўскі». Ізноў пачынаем з рыбнага аддзела, дзе нас чакае сапраўды сюрпрыз. Глядзім упакоўку з філе хека глазураванага. На этыкетцы ўказаныя агульная вага — 1094 г і вага без уліку глазуры — 590 г. Атрымліваецца, практычна палову вагі складае лёд. Ну і ну! Звяртаем увагу на кошт рыбы і пераконваемся, што нам прапаноўваюць апліццы тавар вагой 1094 г: цана за 1 кг складае 8,83 рубля, кошт — 9,1 рубля. Гэта значыць, пакупніку прадаюць паўкілаграма лёду ў нагрузку па цане філе хека!
 А вось упакоўка з рыбай з вялікай колькасцю снегу і лёду, прычым рыба не пазначана як глазураваная. Значыць, таксама няправільна захоўвалася. Прычым некалькі ценнікаў напелены адзін на другі. Спрабуйце адклеіць самы верхні. Ён пералеплены зусім нядаўна, тыдзень таму. Як аказалася, па прычыне падаражання рыбы. Тэрмін прыдатнасці добры: дата ўзважвання зусім нядаўняя, на этыкетцы значыцца мінулы тыдзень.
 — Гэта дата, калі крама атрымала рыбу. На самай справе, глядзіце, выраблена яна была яшчэ ў мінулым годзе, — эксперт звяртае маю увагу на тэрмін выбару, пастаўлены не крамай, а вытворцам. — Але ў цэлым тэрміны захоўвання яшчэ не выйшлі, хоць, вядома, купляць такую рыбу не вярта з-за яе няправільнага захоўвання.
 У мясным аддзеле Ігар Сцяпанавіч паказвае:
 — Глядзіце, тут была паршана фабрычная упакоўка, і ў краме тавар загарнулі ў сваю плёнку. Але рабіць гэтага крама не мае права, пры пашкоджанні упакоўкі вытворца здымае з сябе адказнасць за тавар. Да таго ж, звычайна пры гэтым памяншаецца вага тавару з-за ўсушкі, і мы з вамі плацім за паветра.
 Наступная наша знаходка — «Замарожанае сэрца ялавічае» ў паламаным латку з парванай упакоўкай, усё затравенае — пацвярджае словы эксперта. Мяркуючы на этыкетцы, вага прадукту складае 850 г.
 — Магу смела сцвярджаць, што тут не будзе такой вагі, — кажа Ігар Сцяпанавіч.
 Знаходзім шалі... Так і ёсць — на іх значыцца ўсяго 820 г, на 30 г менш, чым заяўлена.
 Між тым я задаю эксперту пытанне, якое зараз з прычыны вялікай колькасці свежай агароднінкі неактуальнае, але набудзе актуальнасць ужо праз пару месяцаў:

— Як даведацца, што замарожаная гародніна размарожалася?
 — Калі ва ўпакоўцы можна намацаць асобныя кавалкі морквы ці бульбы, або, напрыклад, брусельскую капусту, то яны захоўваліся правільна. А вось тут, паглядзіце, — ён працягвае упакоўку сумесі з агародніны, якая ўяўляе сабой сучэльную «цэглу». — Гэта дрэнны прадукт, ён неаднаразова размарожваўся, усё вітаміны і мікразлементы ўжо страчаныя. Але такая сумесь, хоць карысць сваю ўжо страціла, па меншай меры, з'яўляецца бяспечнай. А вось калі так захоўваліся якія-небудзь мясныя падушкі або пельмені, то, пакаштаваўшы іх, можна і атруціцца, бо пельмені наогул не падлягаюць паўторнай замарозцы.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Першай, з кім мы разгаварыліся, была Марыя Сцяпанайна Барташэвіч. У далёкім 1954 годзе маладой настаўніцай на накіраванні Шарашоўскага райаддзела адукцыі яна дабралася на папутках у Бель Лясок. Тады думала: на тры гады, адпрацаваць размеркаванне. Аказалася — на усё жыццё.
 Марыя Сцяпанайна падрабязна расказвае пра наступніку, што працавала побач, пра гаспадыню, у якой яна кватаравала, пра амаль дэтэктыўную гісторыю свайго замужжа. У яе, маладую навучанку педагагічнага вучылішча, закахаўся масквіч, што служыў у арміі ў Пружанам. Зваў пасля службы з сабой у Маскву, прыязджаў у вёску ў рэдкія звалненні, дасылаў лісты. Але вясковы зус Сяргей вырашыў адбіць вучыцельку ў чужака. І быў вельмі настойлівы, стварыў групу падтрымкі з дзятчат-каляжак Марыі. Аднойчы нібы жартам завёў яе ў сельсавет, дзе ўсё было падрыхтавана, і гэтак жа нібы жартам яны і распісаліся. Але пражылі ў згодзе і ладзе 52 гады. Пабу-давалі дом, вырасілі дзяцей. Зараз, калі бабуля Марыя засталася адна, яе падтрымліваюць дачкі, унучкі. Наведваюць кожныя выхадныя, прывозяць прадукты і лекі. Але пераехаць да дзяцей назусім Марыя Барташэвіч пакуль не адважваецца.
 — Надта ж цяжка ў маім узросце карэнным чынам мяняць жыццё, прывыкла ў сваёй вёсцы, — расказвае жанчына. — І вёску мне шкада: усё менш жыхароў тут застаецца. А яшчэ бяда спасыліла людзей — многія сталі захляпацца выпіўкай. Не так далёка ад мяне жывуць жанчыны, адной 49 гадоў, другой 47. І прыгожыя, і недурныя, сама працаваць, дбаць пра дарагіх сем'яў, а яны за гэрэлку ўпадаюць. Колькі з імі гаварыла, выхоўвала, пераканвала — марна. Вось гэта навала нашага часу, бо ў вёсцы такога раней не было...
 А прыезджых, хто куліў апошнім часам дамы ў Белым Ляску, пенсіянерка не ўспомніла. Праўда, нядаўна на вёску патрапіў швейцарца, згадала Марыя Сцяпанайна. Жанчыны яе веку сядзелі на лаўцы, калі да іх падыйшоў незнаёмы мужчына, на ламайня рускай мове стаў распытваць пра лес, ягады, грыбы. Разгаварыліся, высветлілі, што тут працяваюць сваякі яго беларускай жонкі. Яны якарз і купілі лецішча ў суседняй вёсцы, запрасілі іх з жонкай пагасціць.
 — А мае пільныя суседкі адразу зашпаліліся: можа, шпіён які? — смеяцца Марыя Сцяпанайна. — Але ж мы падрабязна высветлілі, у якой вёсцы хто з яго сваякоў жыве, прыйшлі да высоўны, што гэты швейцарскі гошч — турыст.
 Турыстаў праз Бель Лясок праязджае нямала. Пастаянных жыхароў, паводле ўліку сельскага Савета, значыцца 94.

Парады пакупнікам
 Абавязкова чытайце, што напісана на этыкетцы, але пры гэтым яшчэ звяртаюцца ўвагу і на сам прадукт. Таму што ёсць усяякія аб'ёмныя маневры: напрыклад, вытворца прапашта-поўвае дату выбару тавару не тады, калі ён выпушчаны, а калі яго адгружаюць у краму.
 Яшчэ адзін такі манеўр: тэрмін прыдатнасці нарэзаных і расфасаваных харчовых прадуктаў усталяваў і ўсталяваў упакоўшчык, і ён можа маніпуляваць тэрмінамі на сваю карысць. Калі тэрмін прыдатнасці закончана, прадукты могуць проста пераўпакаваць і наліпліць этыкетку з новым тэрмінам прыдатнасці. У супермаркетах многія прадукты ляжачы ў фірмовых упакоўках, на кожнай пазначаны тэрмін прыдатнасці і паказана дата ўпакоўкі, г.зн. дзень, калі прадукт спакавалі, а калі ён быў выраблены — невядома. Менавіта ў крамную упакоўку часцей за ўсё кладуць пра-тэрмінаваныя прадукты, таму пры магчымасці аддавайце перавагу прадуктам ва ўпакоўцы вытворцы.

Я інспекту суседні халадзільны адсек з пельменямі. Сярод добрых прадуктаў рука тут яе намацаваў упакоўку, змесціва якой уяўляе сабой сучэльную масу. Суседні пачак міні-падушчак аказваецца чамусьці мяккім, а мясное начынне месцамі прасвечвае скрозь цеста.
 — Дрэнная прыкмета, колер цеста павінен быць аднатонным. Зноў жа, хоць па тэрмінах прыдатнасці прычапіцца няма да чаго, ужываць такі прадукт я не рэкамендую, — кажа мой суразмоўца.

І халадзільнікі ламаюцца, і пакупнікі ўпакоўку рвуць...
(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 У ўсіх старонках праграмы даступная кнопка хуткага выкліку па нумары 112. Акрамя таго, мы дадалі яшчэ некалькі функцый. Можна наладзіць выклікі так, каб SMS-паведамленні адначасова адсылаліся на два абароны раней нумары. Акрамя таго, і саму кнопку можна пераналадзіць на любы нумар. Гэта прадугледжана спецыяльна для людзей з абмежаванымі магчымасцямі, якія могуць выкарыстоўваць гэтую функцыю для кантактавання з блізкімі і роднымі.
 На жаль, устанавіць праграму «Дапамога побач» зараз могуць не ўсе.
 Спецыфіка розных аперацыйных сістэм у тым, што пад кожную з іх даводзіцца пісаць праграмы код з нуля, — значнае Вітал Навіцкі. — А гэта вымагае вельмі шмат выдаткаў. Таму першыя пачынаць распаўсюду, мы вывучылі статыстыку наведвання нашага сайта, прааналізавалі іх са спецыялістамі. Высветлілася, што большасць частка смартфонаў у Беларусі працуе на аперацыйнай сістэме Android. Праўда, і на вельмі старых апаратах праграма наўрад ці запусціцца — ёй патрэбна сістэма ад версіі 4.0 і вышэй. Ужо задумваемся пра тое, каб нашай праграмай маглі карыстацца і ўладальнікі айфонаў. Усё-такі працэнт карыстальнікаў iOS, асабліва сярод моладзі, ігнараваць было б няправільна. Што да сістэмы Windows Phone, то тут перспектывы «Дапамогі побач» пакуль няма.
 З аднаго боку, карыстальнікі гэтай аперацыйнай сістэмы засмучаюцца, калі дазнаюцца пра немагчымасць устаноўкі нашай праграмы. З другога боку, іх у нашай краіне вельмі мала. Але ў той жа час хацелася б ахапіць як мага большы працэнт людзей...
САКРЭТНЫ РАЗДЗЕЛ ПРАГРАМЫ
 — Разам з Беларускай Таварыствам Чырвонага Крыжа мы хочам дапрацаваць раздзел «Што рабіць?» — адзначае Вітал Навіцкі. — Напрыклад, у ім зараз няма правіл аказання першай дапамогі. Чырвоны Крыж прапавіць адмысловае даследаванне аб пасляховаці аказання дапамогі неспрачыванымі людзьмі. І выявіліся вельмі цікавыя лічбы. Калі вы

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

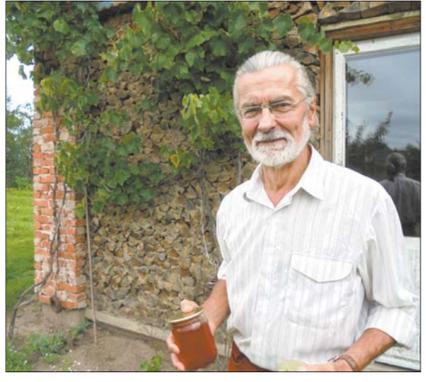
Частае, як дзейнічаць у экстрэмальнай сітуацыі аказання дапамогі, то выратуеце 2 з 10 чалавек. Калі ж вы адкажаце на пэўныя пытанні, уключыце аўдыёсуправаджэнне, то з вольнымі рукамі верагоднасць выратавання пацярпелага павялічыцца да 80%. Збіраемся дапоўніць і карту неспрыяльнай жывы з'яў — гэты праект вядзём сумесна з БЕЛТА і Таварыствам Чырвонага Крыжа. З'явіцца карта пажарнай небяспекі ў лясам і інфармацыя пра вясеннюю паводку.
 — А што рабіць, калі да нас зноў завітае ўзімку магутныя снежны цыклон кіштальту «Хаўера»? — пацікавіўся я.
 — У праграме ёсць адзін раздзел, які мы пакуль не актывавалі. Ён носіць назву «Паведаміць аб надзвычайнай сітуацыі». Гэтая функцыя і прыхавана на выпадак небяспечных з'яў чырвонага ўзроўню. З яе дапамога можна будзе зрабіць фотаздым мясцовасці, далучыць да яго кароткае апісанне. Месцазнаходжанне вага вызначыцца аўтаматычна. І на спецыяльнай карце месцы, адкуль паведамляюць пра надзвычайныя сітуацыі, будучы адзначаць у выглядзе кропкаў.
ЯК ВЫГЛЯДЗІТ З ДОМА... КАЖАНА?
 Калі зайдзі на старонку праграмы ў Google Play, то можна заўважыць, як карыстальнікі самі прапануюць тэмы для рубрыкі «Што рабіць?». Сярод іх ёсць і даволі экзатычныя.
 — Цікава, што найбольш папулярнаю ў жніўні карыстаецца тэма «Калі ў дом запаўзула змяя», — аналізуе сітуацыю Вітал Навіцкі. — Крыху саступаюць ёй алгарытмы дзеянняў пры навалыні, ліквідатыі п'язда вос у доме, дарожна-транспартныя здарэння і блуканні ў лесе. Зрэшты, мы адкрыты для прапанов. Адрозні ў Google Play Market людзі могуць ацэньваць праграму і прапаноўваць свае тэмы. Дзякуючы выдумкам і з'явіліся тэмы кіштальту «Зняць прэсцёнак з пальца», «Кажан у доме».

Акрамя таго, будзе зменены алгарытм апаважвання пра неспрыяльныя з'явы надвор'я. Гэта падказалі гэты карыстальнікі. Аргументацыя слухная: калі нехта жыве ў Брэсцкай вобласці, то навошта яму ведаць пра тое, што ў Мінску будзе лівень? Таму мы хутка дададзім у абнаўлення праграмы магчымасць выбару рэгіёнаў. А вось апаважненні пра сітуацыі чырвонага ўзроўню небяспекі нельга будзе адключыць па-ранейшаму.
 За тры месяцы працы праграмы ўжо з'явілася цікавая статыстыка.
 — Практычна палова нашых карыстальнікаў жыве ў Мінску і прыстальнічым раёне, — працягвае Вітал Навіцкі. — У топ-10 гарадоў з найбольшай колькасцю спампоўванняў уваходзяць усе абласныя цэнтры і такія буйныя гарады, як Барысаў, Барыўскі і Салігорск. 60 працэнтаў карыстальнікаў — маладзёйшыя за 35 гадоў. Пры гэтым адметна, што кожны трыццаты смартфон, на якім устаноўлена праграма, належыць чалавеку, старэйшаму за 65 гадоў. Рэзкі рост папулярнасці нашай праграмы пачаўся на 11—18 ліпеня — час, калі маглі былі штормы бізлітасна шкуматалі Мінск, Дзяржынск і Шаркаўшчыну.

Валерый і яго жонка Валянціна былі ў ліку першых пускнікоў Брэсцкага інжынерна-будаўнічага інстытута. Пра размеркаванні выбралі «блізкую» Малдавію, аднакурснікі паехалі нават у Самарканд. Паводле слоў Валянціны Сяргееўны, там добра жылося і добра працавалася, але вядомыя падзеі на рубяжы стагоддзяў прымусілі сям'ю пакінуць звыклае месца. Прадалі дзве добрыя кватэры і ўсю астатнюю маёмасць, за гэта ледзьве купілі невялікую кватэру ў Мінску.
 У сталіцы таксама знайшлі работу. Праўда, з сям'ёй сына стала цеснавата ў адной кватэры. А тут бацька Валерыя Аляксандравіч у вёсцы расхварэў, яму быў патрэбны догляд, і сын перабраўся ў Акольнік. Потым зарэгістраваўся тут і не захацеў ехаць назад у сталіцу. Так і жывуць на два дамы: Валерый Аляксандравіч большую частку года ў вёсцы, Валянціна Сяргееўна — наездзімі, пераважна летам.
 — Ну не маё гэта, — тлумачыць карэнная гараджанка. — Выпадзе снег зімой — і вакол дома ніводнага следу, няма людзей, няма ніякага руху. Выйдзеш з дому — няма з кім гаварыць.
 — Пра след ты ўжо знадта, — не згаджаецца муж. — Пяць разоў на тыдзень прыязджае пошта, два разы на тыдзень — аўтакрама. Ёсць тэлефон, хуткасці інтэрнэт для сувязі з усім светам. А сліды суседкі бабы Анюты — зусім побач.
 Вельмі тыповая гісторыя суседкі Жэдзэў. Дзеці нарадзіліся ў вёсцы, іх тату і бабуля друў у якасці будаўнічага матэрыялу. Ён заўсімхаўся, сказаў, што адрозна задумаў наведзе для машыны. Потым прыйшло ў галаву зрабіць лёгкія сцены. Вось і выкарыстаў дрывы, якія папярэдне замацоўваюцца растворам. Такім чынам атрымаўся крэатыўны гараж з лазняй, прасторным падсобным памяшканнем, а на другім паверсе размясцілася майстэрня.
 У Акольніку засталася 12 пастаянных жыхароў. Валерый Жэдзэў лічыць, што пушчанскія вёскі згаснуць. Галоў-

З АКОЛЬНІКА Ў ЯСЕНЬ ПРАЗ БЕЛЫ ЛЯСОК

І стаў пералічваць: нарадзіўся ў Расійскай імперыі, потым нямецкая акупацыя, Польшча, Саветы, зноў акупацыя, потым пасляваеннае перакройванне межаў і гэтак далей. Памёр жыхар Акольнікі ва ўзросце 98 гадоў у незалежнай Беларусі.
 А сын Валерый Аляксандравіч пасля выхату да пенсію пакінуў Мінск і пераехаў у бацькоўскую хату. Гэта ўжо новая фармацыя жыхароў вёскі — спадчыніку моцных духам пушчанцаў. Ну хоць бы той жа Аляксандр Жэдзэў: ён не толькі адчуў на сябе розніцу ўладаў, ён моцна нацярпеўся. Пры Польшчы яго, камсамольца-падпольшчыка, расстрэльвалі, судам застаўся жывы. З вайны прыйшоў у 1945-м кавалерам ордэна Славы. А ў 48-м, толькі паставіў свой дом, атрымаў 25 гадоў лагераў разам з трыма аднавяскоўцамі па абсурдным даносе. Пасля 53-га года справы пераглядалі, у 55-м адпусцілі і жыхароў Акольнікі.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

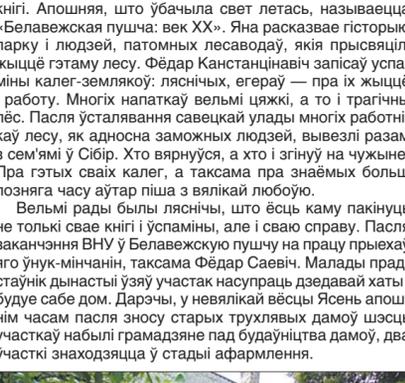
Валерый і яго жонка Валянціна былі ў ліку першых пускнікоў Брэсцкага інжынерна-будаўнічага інстытута. Пра размеркаванні выбралі «блізкую» Малдавію, аднакурснікі паехалі нават у Самарканд. Паводле слоў Валянціны Сяргееўны, там добра жылося і добра працавалася, але вядомыя падзеі на рубяжы стагоддзяў прымусілі сям'ю пакінуць звыклае месца. Прадалі дзве добрыя кватэры і ўсю астатнюю маёмасць, за гэта ледзьве купілі невялікую кватэру ў Мінску.
 У сталіцы таксама знайшлі работу. Праўда, з сям'ёй сына стала цеснавата ў адной кватэры. А тут бацька Валерыя Аляксандравіч у вёсцы расхварэў, яму быў патрэбны догляд, і сын перабраўся ў Акольнік. Потым зарэгістраваўся тут і не захацеў ехаць назад у сталіцу. Так і жывуць на два дамы: Валерый Аляксандравіч большую частку года ў вёсцы, Валянціна Сяргееўна — наездзімі, пераважна летам.
 — Ну не маё гэта, — тлумачыць карэнная гараджанка. — Выпадзе снег зімой — і вакол дома ніводнага следу, няма людзей, няма ніякага руху. Выйдзеш з дому — няма з кім гаварыць.
 — Пра след ты ўжо знадта, — не згаджаецца муж. — Пяць разоў на тыдзень прыязджае пошта, два разы на тыдзень — аўтакрама. Ёсць тэлефон, хуткасці інтэрнэт для сувязі з усім светам. А сліды суседкі бабы Анюты — зусім побач.
 Вельмі тыповая гісторыя суседкі Жэдзэў. Дзеці нарадзіліся ў вёсцы, іх тату і бабуля друў у якасці будаўнічага матэрыялу. Ён заўсімхаўся, сказаў, што адрозна задумаў наведзе для машыны. Потым прыйшло ў галаву зрабіць лёгкія сцены. Вось і выкарыстаў дрывы, якія папярэдне замацоўваюцца растворам. Такім чынам атрымаўся крэатыўны гараж з лазняй, прасторным падсобным памяшканнем, а на другім паверсе размясцілася майстэрня.
 У Акольніку засталася 12 пастаянных жыхароў. Валерый Жэдзэў лічыць, што пушчанскія вёскі згаснуць. Галоў-

Валерый і яго жонка Валянціна былі ў ліку першых пускнікоў Брэсцкага інжынерна-будаўнічага інстытута. Пра размеркаванні выбралі «блізкую» Малдавію, аднакурснікі паехалі нават у Самарканд. Паводле слоў Валянціны Сяргееўны, там добра жылося і добра працавалася, але вядомыя падзеі на рубяжы стагоддзяў прымусілі сям'ю пакінуць звыклае месца. Прадалі дзве добрыя кватэры і ўсю астатнюю маёмасць, за гэта ледзьве купілі невялікую кватэру ў Мінску.
 У сталіцы таксама знайшлі работу. Праўда, з сям'ёй сына стала цеснавата ў адной кватэры. А тут бацька Валерыя Аляксандравіч у вёсцы расхварэў, яму быў патрэбны догляд, і сын перабраўся ў Акольнік. Потым зарэгістраваўся тут і не захацеў ехаць назад у сталіцу. Так і жывуць на два дамы: Валерый Аляксандравіч большую частку года ў вёсцы, Валянціна Сяргееўна — наездзімі, пераважна летам.
 — Ну не маё гэта, — тлумачыць карэнная гараджанка. — Выпадзе снег зімой — і вакол дома ніводнага следу, няма людзей, няма ніякага руху. Выйдзеш з дому — няма з кім гаварыць.
 — Пра след ты ўжо знадта, — не згаджаецца муж. — Пяць разоў на тыдзень прыязджае пошта, два разы на тыдзень — аўтакрама. Ёсць тэлефон, хуткасці інтэрнэт для сувязі з усім светам. А сліды суседкі бабы Анюты — зусім побач.
 Вельмі тыповая гісторыя суседкі Жэдзэў. Дзеці нарадзіліся ў вёсцы, іх тату і бабуля друў у якасці будаўнічага матэрыялу. Ён заўсімхаўся, сказаў, што адрозна задумаў наведзе для машыны. Потым прыйшло ў галаву зрабіць лёгкія сцены. Вось і выкарыстаў дрывы, якія папярэдне замацоўваюцца растворам. Такім чынам атрымаўся крэатыўны гараж з лазняй, прасторным падсобным памяшканнем, а на другім паверсе размясцілася майстэрня.
 У Акольніку засталася 12 пастаянных жыхароў. Валерый Жэдзэў лічыць, што пушчанскія вёскі згаснуць. Галоў-

Валерый і яго жонка Валянціна былі ў ліку першых пускнікоў Брэсцкага інжынерна-будаўнічага інстытута. Пра размеркаванні выбралі «блізкую» Малдавію, аднакурснікі паехалі нават у Самарканд. Паводле слоў Валянціны Сяргееўны, там добра жылося і добра працавалася, але вядомыя падзеі на рубяжы стагоддзяў прымусілі сям'ю пакінуць звыклае месца. Прадалі дзве добрыя кватэры і ўсю астатнюю маёмасць, за гэта ледзьве купілі невялікую кватэру ў Мінску.
 У сталіцы таксама знайшлі работу. Праўда, з сям'ёй сына стала цеснавата ў адной кватэры. А тут бацька Валерыя Аляксандравіч у вёсцы расхварэў, яму быў патрэбны догляд, і сын перабраўся ў Акольнік. Потым зарэгістраваўся тут і не захацеў ехаць назад у сталіцу. Так і жывуць на два дамы: Валерый Аляксандравіч большую частку года ў вёсцы, Валянціна Сяргееўна — наездзімі, пераважна летам.
 — Ну не маё гэта, — тлумачыць карэнная гараджанка. — Выпадзе снег зімой — і вакол дома ніводнага следу, няма людзей, няма ніякага руху. Выйдзеш з дому — няма з кім гаварыць.
 — Пра след ты ўжо знадта, — не згаджаецца муж. — Пяць разоў на тыдзень прыязджае пошта, два разы на тыдзень — аўтакрама. Ёсць тэлефон, хуткасці інтэрнэт для сувязі з усім светам. А сліды суседкі бабы Анюты — зусім побач.
 Вельмі тыповая гісторыя суседкі Жэдзэў. Дзеці нарадзіліся ў вёсцы, іх тату і бабуля друў у якасці будаўнічага матэрыялу. Ён заўсімхаўся, сказаў, што адрозна задумаў наведзе для машыны. Потым прыйшло ў галаву зрабіць лёгкія сцены. Вось і выкарыстаў дрывы, якія папярэдне замацоўваюцца растворам. Такім чынам атрымаўся крэатыўны гараж з лазняй, прасторным падсобным памяшканнем, а на другім паверсе размясцілася майстэрня.
 У Акольніку засталася 12 пастаянных жыхароў. Валерый Жэдзэў лічыць, што пушчанскія вёскі згаснуць. Галоў-

ная ўмова падтрымання жыцця ў іх — наяўнасць работы для маладога пакалення. Была б работа — жылі б семі, нарадзіліся б дзеці. А так, яскравы прыклад — вёска Дзедаўка недалёка адсюль. Там не засталася нікога.

Дзед і ўнук
 У вёску Ясень з Акольнікі можна праехаць па лясной дарозе наспрасткі. Гэта ўсяго пяць-шэсць кіламетраў. Вакол векавы лес і запаведная зона — значыць, нікто не прыбірае паваленыя ветрам або старасцю дрэвы. І такія высокія сосны, што праз іх, здаецца, не відаю неба. «Відаць, у гэтым лесе лёгка заблудзіцца?» — спыталі мы ў Фёдора Канстанцінавіча Савіна. «Вам лёгка, а мне не», — адказаў лясавод, які больш за паўстагоддзя праслужыў гэтаму лесу.
 Фёдар Канстанцінавіч працаваў лесніком, егерам доўгі час узначальваў Ясеньскае лясніцтва ў пушчы. Паводле яго слоў, ён адзін з тых егераў, хто арганізоўваў лясаванні Хрушчова са светай. Лясавод згадаў, што Мікіта Хрушчов больш любіваўся прыродай, чым быў заўзятым паліўнічым.
 Фёдар Савіч не марна бавіць час на пенсіі, ён піша кнігі. Апошняя, што ўбачыла свет летас, называецца «Белавежская пушча: век XX». Яна расказвае гісторыю парку і людзей, патамных лясаводаў, якія прывялі жыццё гэтаму лесу. Фёдар Канстанцінавіч запісаў успаміны калег-землякоў: ляснічых, егераў — пра іх жыццё і работу. Многіх напаткаў вельмі цяжка, а то і трагічны лёс. Пасля ўсталявання савецкай улады многіх работнікаў лесу, які адносна заможных людзей, вывезлі разам з сем'ямі ў Сібір. Хто вярнуўся, а хто і згінуў на чужыне. Пра гэтых сваіх калег, а таксама пра знаёмых больш позняга часу аўтар піша з вялікай любоўю.
 Вельмі рады былі ляснічых, што ёсць каму пакінуць не толькі свае кнігі і ўспаміны, але і сваю справу. Пасля заканчэння ВНУ ў Белавежскую пушчу на працу прыехаў яго ўнук-мінчанін, таксама Фёдар Савіч. Малады прадстаўнік дынастыі ўзяў у частак наспрасткі дзедавай хаты і будзе сабе дом. Дарэчы, у невялікай вёсцы Ясень апошнім часам пасля зносу старых трухлявых дамоў шэсць участкаў набылі грамадзяне пад будаўніцтва дамоў, два участкі знаходзіцца ў стадыі афармлення.

Паводле слоў намесніка начальніка землеўпарадкавальнай службы Пружанскага райвыканкама Наталлі НЕМІРОВІЧ, назіраецца ўсплеск актыўнасці ў плане набыцця участкаў у прыпушчанскіх вёсках.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ УНЯСЕННІ ЗМЯНЕННЯЎ І ДАПАЎНЕННЯЎ У ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

«АБ ЗАНЯТАСЦІ НАСЕЛЬШЦТВА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

Прыняты Палатай прадстаўніку Ухвалены Саветамі Рэспублікі

Артикул 1. Унесці ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 чэрвеня 2006 года «Аб занятасці насельніцтва Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 94, 2/1222; 2007 г., № 264, 2/1377; 2008 г., № 157, 2/1445; № 158, 2/1451; 2009 г., № 16, 2/1558; № 119, 2/1571; 2010 г., № 6, 2/1646; 2011 г., № 140, 2/1877; Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 05.06.2013, 2/2026; 11.01.2014, 2/2104; 11.01.2015, 2/2230; 11.06.2015, 2/2275) наступныя зменненні і дапаўненні:

1. У артыкуле 1: абзац другі выкласці ў наступнай рэдакцыі: «Занятасць — дзейнасць грамадзян Рэспублікі Беларусь, замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якім прадастаўлены статус бежанца або прыстанішча ў Рэспубліцы Беларусь (далей, калі не пазначана інашэ, — грамадзяне), звязаная з задавальным асабствам і грамадскім патрэб, якая не супярэчыць заканадаўству і якая прыносіць ім заробатную плату, узнагароджанне за выкананую работу (аказаную паслугу, стварэнне аб’ектаў інтэлектуальнай уласнасці), іншы даход (далей — заробак);»

абзац пяты пасля слоў «па тэрмінавых працоўных» дапоўніць словамі «а без грамадзянска-прававых»; дапоўніць артыкул абзацамі сёмым і восьмым наступнага зместу:

«рабoтнік, якія знаходзяцца пад пагрозай звальнення, — работнікі, якія падлягаюць звальненню ў сувязі з ліквідацыяй арганізацыі, спыненнем дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка, або папярэджанні аб скарачэнні колькасці або штату работнікаў, або якія працуюць на умовах няпоўнага працоўнага часу па ініцыятыве наймальніка, або знаходзяцца ў водпуску без захавання або з частковым захаваннем заробатнай платы, які прадастаўлены па ініцыятыве наймальніка, або якія не працуюць у сувязі з прастром не па віне работніка;

свабоднае працоўнае месца (вакансія) — прадугледжаная штатным раскладам пасада (прафесія), якая не замешчана работнікам, які знаходзіцца ў працоўных адносінах з наймальнікам на падставе заключанага працоўнага дагавора па гэтай пасадзе (прафесіі).».

2. У артыкуле 2: абзацы другі і трэці выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«якія працуюць па працоўным дагаворы або выконваюць работы ў юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў па грамадзянска-прававых дагаворах, прадметам якіх з’яўляюцца выкананне работ (аказанне паслуг, стварэнне аб’ектаў інтэлектуальнай уласнасці), за выключэннем грамадзян, занятых на аплатных грамадскіх работах на накіраванні органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне;

якія з’яўляюцца заснавальнікамі (удзельнікамі, членамі) юрыдычных асоб, за выключэннем заснавальнікаў (удзельнікаў) акцыянерных таварыстваў і членаў некамерцыйных арганізацый.»;

абзац шосты выключыць; абзацы сёмы — дзясяты лічыць адпаведна абзацамі шостым — дзявятым; абзац шосты пасля слова «ваенную» дапоўніць словамі «або альтэрнатыўную»; абзац сёмы выкласці ў наступнай рэдакцыі: «якія навуковаю ў дзённай форме атрымання адукацыі ва ўстановах адукацыі, арганізацыях, якія рэалізуюць адукацыйныя праграмы пасляўніверсітэцкай адукацыі, іншых арганізацыях, у індывідуальных прадпрымальнікаў, якім у адпаведнасці з заканадаўствам дадзена права ажыццяўляць адукацыйную дзейнасць.»;

3. Артыкул 3 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Артикул 3. Парадак і ўмовы рэгістрацыі грамадзян беспрацоўнымі

Рэгістрацыя грамадзян беспрацоўнымі ажыццяўляецца па іх месцы жыхарства органамі па працы, занятасці і сацыяльнай абароне пры асабістым звароце. Пры рэгістрацыі беспрацоўным грамадзянін прад’яўляе дакументы, прадугледжаныя заканадаўчымі актамі.

Парадак рэгістрацыі грамадзян беспрацоўнымі і зняцця ў спісу беспрацоўных вызначаецца Урадам Рэспублікі Беларусь, калі інашэ не прадугледжана заканадаўчымі актамі.

Беспрацоўным не могуць быць зарэгістраваны занятыя грамадзяне, а таксама грамадзяне:

якія не дасягнулі 16-гадовага ўзросту; якія ў адпаведнасці з заканадаўствам прызначаны пенсія па ўзросце, за выслугу гадоў або прафесійнай пенсіі; якія адбываюць пакаранне па прыговоры суда ў выглядзе папяручых работ, арышту, абмежавання волі, пазбаўлення волі або пажыццёвага зняволення;

якія знаходзяцца ў лячэбна-працоўных прафілакторыях;

якія прадставілі дакументы, што змяшчаюць загады жывьня звесткі пра адсутнасць працы і заробку, а таксама іншыя недакладныя звесткі, для рэгістрацыі іх беспрацоўнымі;

якія з’яўляюцца выпуснікамі, якім месца працы прадастаўлена шляхам размеркавання (пераразмеркавання) або накіравання (далейшыя накіравання) на работу і якія не адрадавалі тэрміны абавязковай работы па размеркаванні (пераразмеркаванні) або пры накіраванні (далейшым накіраванні) на работу, вызначаныя заканадаўствам аб адукацыі.

Грамадзяне, раней знятыя з спісу беспрацоўных на падставе прадугледжанай абзацам чацвёртым часткі першай артыкула 25 гэтага Закона, пры звароце ў органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне паўторна могуць быць зарэгістраваны ў якасці беспрацоўных пасля заканчэння 12-месячнага перыяду за дня папярэдняй рэгістрацыі, а грамадзяне, знятыя з спісу па падставах, прадугледжаных абзацамі пятым, шостым і восьмым часткі першай артыкула 25 гэтага Закона, — пасля заканчэння 12-месячнага перыяду за дня апошняга зняцця іх з спіку.

Грамадзяне, накіраваныя органамі па працы, занятасці і сацыяльнай абароне на прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку, павышэнне кваліфікацыі або для засваення зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў (лекторыяў, тэматычных семінараў, практыкумаў, трэнінгаў, афіцёрскіх курсаў і іншых відаў навучальных курсаў) (далей — адукацыйная праграма навучальных курсаў) і датармінавана адлічаныя з устаноў адукацыі, іншай арганізацыі, індывідуальным прадпрымальнікам, якім у адпаведнасці з заканадаўствам дадзена права ажыццяўляць адукацыйную дзейнасць, за непаспяховасць, у сувязі з непраходжаннем вынікавой атэстацыі без уважлівых прычын, за працяглаю адсутнасць без уважлівых прычын на вучэбных занятках (занятках) альбо сістэматычнае невыкананне або неналежавае выкананне абавязкаў навушчаў, паўторна могуць быць зарэгістраваны ў якасці беспрацоўных пасля заканчэння 12-месячнага перыяду за дня апошняга зняцця іх з спіку.

Грамадзяне, якія раней знаходзіліся на ўліку ў органах па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, у дачыненні да якіх судом прыняты рашэнні аб спягананні на карысць органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне сум выплчаным ім дапамог з боку метрапаліі, стыпендыі, дапамог па чыжарнасці і родах, матэрыяльнай дапамогі, кампенсacyjnych выплат, субсідый для арганізацыі прадпрымальніцкай дзейнасці, дзейнасці па аказанні паслуг у сферы агражартурызму, рамеснай дзейнасці, грашовых выплат пры перасяленні на новае месца жыхарства і працы і сродкаў, затрачаных на арганізацыю і ажыццяўленне працэсу навування, паўторна могуць быць зарэгістраваны ў якасці беспрацоўных пры ўмове поўнай кампенсaцыі сродкаў, якія спягануюцца..».

4. У артыкуле 4: у частцы першай словы «ўзроўню яго прафесійнай падрыхтоўкі» замяніць словамі «яго адукацыі, прафесіі, спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі), кваліфікацыі»; у частцы другой: абзац пяты выкласці ў наступнай рэдакцыі: «садзейнічанне поўнай, прадукцыйнай і свабодна абранай занятасці.»; абзац восьмы выкласці ў наступнай рэдакцыі: «заахоўванне наймальнікаў, што накіроўваюць работнікаў, якія знаходзяцца пад пагрозай звальнення, упершыню знайшлі работу і не маюць прафесіі, спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі), кваліфікацыі, на прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі, якія захоўваюць дзеючыя і ствараюць новыя працоўныя месцы, у тым ліку для грамадзян, што маюць асабліваю патрэбу ў сацыяльнай абароне і не здольныя на роўных умовах канкуруваць на рынку працы, а таксама якія прадстаўляюць працоўныя месцы для набыцця беспрацоўнымі досведу практычнай работы.»;

у частцы чацвёртай: у абзацы першым словы «работу часовага характару» замяніць словамі «часовую работу»; з абзаца другога словы «(якія раней не працавалі)» выключыць; у абзацы трэцім словы «аднаго года» замяніць словамі «12 месяцаў»;

абзац чацвёрты выкласці ў наступнай рэдакцыі: «якія спынілі працоўны дагавор, заключаны на няўзроўні тэрмін, па пагадненні бакоў, жаданні работніка (за выключэннем спынення працоўнага дагавора пры наяўнасці абставін, якія выклічаюць ці значна ускладняюць працяг работы, а таксама ў выпадках парушэння наймальнікам заканадаўства аб працы, калектыўнага дагавора, пагадненняў, працоўнага дагавора) або працоўны дагавор з якімі спынены па падставах, што прызначаюць ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі дыскрыдытучымі абставінамі звальнення альбо прадугледжаныя пунктамі 5 — 6 артыкула 47 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, а таксама якія звольнены пасля вывадкаў з наймальнікам на падставе заключанага працоўнага дагавора па гэтай пасадзе (прафесіі).».

абзац сёмы выключыць; абзацы восьмы і дзявяты лічыць адпаведна абзацамі сёмым і восьмым; частку пятую выкласці ў наступнай рэдакцыі: «Беспрацоўнаму не можа быць прапанавана адно і тое ж працоўнае месца (прафесійная падрыхтоўка, перападрыхтоўка па адной і той жа прафесіі, спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі) двойчы.».

5. У частцы другой артыкула 5 словы «Рэспублікі Беларусь, а таксама на замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якім прадастаўлены статус бежанца або прыстанішча ў Рэспубліцы Беларусь, і ў частцы працаўладкавання» замяніць словамі «, а ў частцы працаўладкавання —».

6. Назву рэдазвела 2 пасля слова «Правы» дапоўніць словамі «і абавязкі».

7. Артыкулы 7 і 8 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Артикул 7. Права грамадзян на кансультацыю, прафесійную арыентацыю, прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку, павышэнне кваліфікацыі, асаваенне зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў і атрыманне інфармацыі ў органах дзяржаўнай службы занятасці насельніцтва»

Грамадзяне маюць права на бясплатную кансультацыю і бясплатнае атрыманне інфармацыі ў органах дзяржаўнай службы занятасці насельніцтва ў мэтах выбару роду заняткаў, працаўладкавання, магчымасці прафесійнай падрыхтоўкі, перападрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і асаваення зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў па накіраванні органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне.

Беспрацоўныя і іншыя катэгорыі грамадзян у адпаведнасці з гэтым Законом маюць права на бясплатны прафесійную арыентацыю, прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку, павышэнне кваліфікацыі і асаваенне зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў па накіраванні органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне.

Артикул 8. Права на працаўладкаванне за межамі Рэспублікі Беларусь

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь, замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, маюць права на працаўладкаванне за межамі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам..».

8. Дапоўніць Закон артыкулам 9¹ наступнага зместу:

«Артикул 9¹. Абавязкі грамадзян у галіне занятасці насельніцтва

Беспрацоўныя абавязаны: самастойна займацца пошукам працы і інфармаваць пра вынікі орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па яго патрабаванні;

з’яўляцца ў орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па яго запрашэнні для атрымання накіравання на працу (навучанне), а пры адсутнасці запрашэння — не радзей ж адзін раз на месяц у вызначаны дзень;

з’явіцца на перамовы з наймальнікам па пытанні аб працаўладкаванні на працягу двух працоўных дзён з дня выданы органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне накіравання на работу;

вярнуць у орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне ў выпадку адмовы наймальніка ў працаўладкаванні выдзенае накіраванне на працу з указаннем прычыны адмовы, засведчанае подпісам упаўнаважанай службовай асобы наймальніка і пячаткай арганізацыі;

інфармаваць на працягу двух працоўных дзён орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне аб змене месца жыхарства, аб самастойным працаўладкаванні (у тым ліку на часовую работу), заключеным грамадзянска-прававым дагаворам, прадметам якіх з’яўляюцца выкананне работ (аказанне паслуг, стварэнне аб’ектаў інтэлектуальнай уласнасці), надыходзе іншых абставін, якія цягнуць за сабой зняцце з спіку беспрацоўных, спыненне, прыпыненне выплаты дапамогі па беспрацоўі або зніжэнне яе памеру.

Грамадзяне, накіраваныя органамі па працы, занятасці і сацыяльнай абароне на прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку, павышэнне кваліфікацыі або для асаваення зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў, абавязаны:

добрасумленна і адказна ставіцца да асаваення зместу адукацыйных праграм;

пастаянна ўдзельнічаць у рэгулярных навучальных занятках (занятках); выконваць патрабаванні ўстаноўчых дакументаў устаноў адукацыі, іншых арганізацый, індывідуальных прадпрымальнікаў, якім у адпаведнасці з заканадаўствам дадзена права ажыццяўляць адукацыйную дзейнасць, правілаў унутранага распарадку для навушчаў..».

9. У артыкуле 10: у абзацы другой: абзац пяты выкласці ў наступнай рэдакцыі: «садзейнічанне поўнай, прадукцыйнай і свабодна абранай занятасці.»;

абзац восьмы выкласці ў наступнай рэдакцыі: «заахоўванне наймальнікаў, што накіроўваюць работнікаў, якія знаходзяцца пад пагрозай звальнення, упершыню знайшлі работу і не маюць прафесіі, спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі), кваліфікацыі, на прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі, якія захоўваюць дзеючыя і ствараюць новыя працоўныя месцы, у тым ліку для грамадзян, што маюць асабліваю патрэбу ў сацыяльнай абароне і не здольныя на роўных умовах канкуруваць на рынку працы, а таксама якія прадстаўляюць працоўныя месцы для набыцця беспрацоўнымі досведу практычнай работы.»;

у частцы чацвёртай: у абзацы другім словы «бясплатную» і «і павышэнне кваліфікацыі» замяніць адпаведна словамі «бясплатны» і «, павышэнне кваліфікацыі і асаваенне зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў»;

у абзацы чацвёртым словы «работу (навучанне)» замяніць словам «навучанне»;

пасля абзаца чацвёртага дапоўніць частку абзаца наступнага зместу:

«аказанне садзейнічання ў перасяленні беспрацоўных і членаў іх сем’яў у сувязі з пераездам у іншую мясцовасць на новае месца жыхарства і працы з выплаты грашовых сродкаў у парадку і на ўмовах, што вызначаюцца Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь.»;

абзацы пяты — сёмы лічыць адпаведна абзацамі шостым — восьмым; дапоўніць частку абзацам дзвяцятм наступнага зместу:

«садзейнічанне ў набыцці досведу практычнай работы.».

10. У артыкуле 11: у частцы першай: пасля абзаца дзвяцятага дапоўніць частку абзаца наступнага зместу:

«звольненым з альтэрнатыўнай службы ў сувязі з заканчэннем праходжання альтэрнатыўнай службы.»;

абзацы дзясяты і адзінаццаты лічыць адпаведна абзацамі адзінаццатым і дванаццатым; з часткі другога словы «па спецыяльных праграмах» выключыць; частку чацвёртую выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Дзяржава ў адпаведнасці з заканадаўствам аб працы гарантуе прадастаўленне першага працоўнага месца выпуснікам дзяржаўных устаноў адукацыі, якія атрымалі прафесійна-тэхнічную, сярэдняю спецыяльную і вышэйшую адукацыю, асаваен з асабліваасямі спеіа-фізічнага развіцця, якія атрымалі спецыяльную адукацыю на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі, ваеннаслужачым тэрміновай ваеннай службы, звольненым з Узброеных Сіл або іншых войскіаў і войскіаў фарміраваньў Рэспублікі Беларусь, а таксама грамадзянам, звольненым з альтэрнатыўнай службы. Парадак і ўмовы прадастаўлення першага працоўнага месца названым асобам вызначаюцца Урадам Рэспублікі Беларусь.».

11. З абзаца чацвёртага артыкула 12 словы «, каардынацыю рэ з тэрытарыяльнымі і галіновымі праграмамі садзейнічання занятасці насельніцтва» выключыць.

12. У частцы другой артыкула 13:

абзац пяты выкласці ў наступнай рэдакцыі: «арганізацыю прафесійнай арыентацыі, прафесійнай падрыхтоўкі, перападрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і асаваення зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў беспрацоўнымі і іншымі катэгорыямі грамадзян.»;

абзац дзявяты дапоўніць словамі «, прадастаўленні працоўных месцаў для набыцця беспрацоўным досведу практычнай работы.»;

пасля абзаца трынаццатага дапоўніць частку абзацам наступнага зместу:

«садзейнічанне беспрацоўным у набыцці досведу практычнай працы.»;

абзац чатырнаццаты лічыць абзацам пятнаццатым.

13. Артыкулы 14 і 15 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Артикул 14. Узсамадзяенне з дзяржаўнымі органамі, іншымі арганізацыямі

Органы дзяржаўнай службы занятасці насельніцтва на бязвыплатнай аснове: абменьваюцца з дзяржаўнымі органамі звесткамі, неабходнымі для выканання задач, якія уваходзяць у іх кампетэнцыю; запытаюцца і атрымліваюць з дзяржаўных інфармацыйных рэсурсаў і сістэм, апрацоўваюць, назапашваюць, захоўваюць і выкарыстоўваюць без пільмоваў згоды фізічных асоб звесткі, якія змяшчаюць асноўную персанальныя даныя фізічных асоб, прадугледжаныя артыкулам 8 Закона Рэспублікі Беларусь ад 21 ліпеня 2008 года «Аб рэгістры насельніцтва» (Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 184, 2/1515), а таксама звесткі аб сямейным становішчы, дзіцяці (дзецяі) фізічнай асобы, датах пазбаўлення бацькоўскай правоў, аднаўлення ў асобь коўскаіх правах, родзе заняткаў фізічнай асобы, неабходныя для ўліку грамадзян, якія звяртаюцца ў органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па пытаньнях працаўладкаванні і аказання ім садзейнічання ў працаўладкаванні.

Органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне абавязаны паведмаляць у суд аб няўзяцці да іх абавязаньня не папазей які праз тры дні з дня заканчэння тэрміну яўкі, указанага ў судовай пастанове.

Артикул 15. Дзейнасць агенцтваў па працаўладкаванні

Працаўладкаванне на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь грамадзян можа ажыццяўляцца пры садзейнічанні агенцтваў па працаўладкаванні.

Агенцтва па працаўладкаванні — юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія зарэгістраваны на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, аказваюць грамадзянам паслугі па садзейнічанні ў працаўладкаванні ўключаны ў Рээстр агенцтваў па працаўладкаванні.

Аказанне паслуг па садзейнічанні ў працаўладкаванні юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрымальнікамі, не ўключанымі ў Рээстр агенцтваў па працаўладкаванні, забараняецца.

Пералік паслуг па садзейнічанні ў працаўладкаванні, якія прадстаўляюцца грамадзянам агенцтвамі па працаўладкаванні, парадак іх прадстаўлення, парадак фарміравання і вядзення Рээстра агенцтваў па працаўладкаванні, а таксама форма

пасведчання або ўключэнні ў Рээстр агенцтваў па працаўладкаванні вызначаюцца Урадам Рэспублікі Беларусь..».

14. Артыкул 18 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Артикул 18. Прафесійная арыентацыя, прафесійная падрыхтоўка, перападрыхтоўка, павышэнне кваліфікацыі і асаваенне зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў

Прафесійная арыентацыя незанятага насельніцтва ажыццяўляецца ў мэтах аказання практычнай дапамогі ў выбары прафесіі, змене роду заняткаў і павышэнні кваліфікацыі з улікам прафесійных пераваг, схільнасцяў, інтарэсаў асобы і патрэб рынку працы.

Прафесійная падрыхтоўка, перападрыхтоўка, павышэнне кваліфікацыі і асаваенне зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў па накіраванні органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне ажыццяўляюцца ва ўстановах адукацыі, іншых арганізацыях, у індывідуальных прадпрымальнікаў, якім у адпаведнасці з заканадаўствам дадзена права ажыццяўляць адукацыйную дзейнасць.

Беспрацоўныя накіроўваюцца органамі па працы, занятасці і сацыяльнай абароне на прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку, павышэнне кваліфікацыі або для асаваення зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў у выпадку, калі: немагчыма падабраць адпаведную работу з прычыны адсутнасці ў беспрацоўнага неабходных прафесіі, спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі), кваліфікацыі;

неабходна змяніць прафесію, спецыяльнасць (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыю), кваліфікацыю ў сувязі з адсутнасцю працы, якая адпавядае прафесійным навыкам, што ёсць у беспрацоўнага;

беспрацоўным страчана здольнасць да выканання работы па набытых раней прафесіі, спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі), кваліфікацыі або ўзросту працы, якая адпавядае прафесійным навыкам, што ёсць у беспрацоўнага;

беспрацоўным страчана здольнасць да выканання работы па набытых раней прафесіі, спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі), кваліфікацыі або ўзросту працы, якая адпавядае прафесійным навыкам, што ёсць у беспрацоўнага;

Парадак арганізацыі прафесійнай падрыхтоўкі, перападрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і асаваення зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў па накіраванні органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне вызначаецца Урадам Рэспублікі Беларусь.

Грамадзяне, якія ажыццяўляюць догляд дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў (акрамя грамадзян, якія знаходзяцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці да дасягнення ім узросту 3 гадоў), могуць быць накіраваныя органамі па працы, занятасці і сацыяльнай абароне на прафесійную падрыхтоўку, перападрыхтоўку, павышэнне кваліфікацыі або для асаваення зместу адукацыйнай праграмы навучальных курсаў у парадку і на ўмовах, вызначаных для беспрацоўных.

Наймальнікамі цалкам пакрываюцца органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне выдаткі на перападрыхтоўку ці павышэнне кваліфікацыі беспрацоўных з ліку работнікаў, якія звольнены імі ў сув

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о повторном открытом аукционе по продаже апартаментов и гаражных боксов в г. Сочи, находящихся в собственности Республики Беларусь и принадлежащих ГУ «Санаторий «Беларусь» на праве оперативного управления

№ лота	Описание лотов	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток, руб.
Лот № 1	Апартамент № 001 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1632. Назначение – нежилое. Этаж – Цокольный этаж № -2. Площадь – 101,2 кв.м.	12 710 276,00	1 271 027,60
Лот № 2	Апартамент № 002 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1629. Назначение – нежилое. Этаж – Цокольный этаж № -2. Площадь – 59,7 кв.м.	7 977 119,00	797 711,90
Лот № 3	Апартамент № 003 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1633. Назначение – нежилое. Этаж – Цокольный этаж № -2. Площадь – 81,2 кв.м.	8 177 011,00	817 701,10
Лот № 4	Апартамент № 004 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1619 с отделкой. Назначение – нежилое. Этаж – Цокольный этаж № -2. Площадь – 99,6 кв.м.	14 429 347,00	1 442 934,70
Лот № 5	Апартамент № 101 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1624. Назначение – нежилое. Этаж – Цокольный этаж № -1. Площадь – 101,7 кв.м.	13 785 409,00	1 378 540,90
Лот № 6	Апартамент № 104 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1623. Назначение – нежилое. Этаж – Цокольный этаж № -1. Площадь – 100,8 кв.м.	13 664 046,00	1 366 404,60
Лот № 7	Апартамент № 201 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1528. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 172,4 кв.м.	25 242 078,00	2 524 207,60
Лот № 8	Апартамент № 202 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1529. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 170,9 кв.м.	22 279 143,00	2 227 914,30
Лот № 9	Апартамент № 203 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1546. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 103,1 кв.м.	15 001 895,00	1 500 189,50
Лот № 10	Апартамент № 204 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1547. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 69,4 кв.м.	10 752 762,00	1 075 276,20
Лот № 11	Апартамент № 208 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1533. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 172,9 кв.м.	25 341 489,00	2 534 148,90
Лот № 12	Апартамент № 209 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1534. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 172,9 кв.м.	23 325 952,00	2 332 595,20
Лот № 13	Апартамент № 210 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1535. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 97,7 кв.м.	14 216 605,00	1 421 660,50
Лот № 14	Апартамент № 211 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1527. Назначение – нежилое. Этаж – 2. Площадь – 123,3 кв.м.	17 941 735,00	1 794 173,50
Лот № 15	Апартамент № 301 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1630. Назначение – нежилое. Этаж – 3. Площадь – 172,4 кв.м.	25 242 078,00	2 524 207,60
Лот № 16	Апартамент № 309 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1544. Назначение – нежилое. Этаж – 3. Площадь – 60,6 кв.м.	9 389 213,00	938 921,30
Лот № 17	Апартамент № 409 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1569. Назначение – нежилое. Этаж – 4. Площадь – 60,6 кв.м.	9 389 213,00	938 921,30
Лот № 18	Апартамент № 411 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1572. Назначение – нежилое. Этаж – 4. Площадь – 123,3 кв.м.	17 941 735,00	1 794 173,50
Лот № 19	Апартамент № 501 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1615. Назначение – нежилое. Этаж – 5. Площадь – 14,0 кв.м.	25 242 078,00	2 524 207,60
Лот № 20	Апартамент № 511 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1571. Назначение – нежилое. Этаж – 5. Площадь – 123,3 кв.м.	17 941 735,00	1 794 173,50
Лот № 21	Апартамент № 604 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1579. Назначение – нежилое. Этаж – 6. Площадь – 69,4 кв.м.	11 108 284,00	1 110 828,40
Лот № 22	Апартамент № 808 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1589. Назначение – нежилое. Этаж – 8. Площадь – 172,9 кв.м.	25 341 489,00	2 534 148,90
Лот № 23	Апартамент № 809 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1590. Назначение – нежилое. Этаж – 8. Площадь – 60,6 кв.м.	9 389 213,00	938 921,30
Лот № 24	Апартамент № 810 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1610. Назначение – нежилое. Этаж – 8. Площадь – 97,7 кв.м.	14 216 605,00	1 421 660,50
Лот № 25	Апартамент № 811 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1611. Назначение – нежилое. Этаж – 8. Площадь – 123,3 кв.м.	17 941 735,00	1 794 173,50
Лот № 26	Апартамент № 901 (3-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1641. Назначение – нежилое. Этаж – 9. Площадь – 14,0 кв.м.	25 242 078,00	2 524 207,60
Лот № 27	Апартамент № 907 (5-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1641. Назначение – нежилое. Этаж – 9. Площадь – 347,2 кв.м.	55 370 084,00	5 537 008,40
Лот № 28	Апартамент № 1009 (1-но комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1670. Назначение – нежилое. Этаж – 10. Площадь – 60,6 кв.м.	9 389 213,00	938 921,30
Лот № 29	Апартамент № 1010 (2-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1672. Назначение – нежилое. Этаж – 10. Площадь – 97,7 кв.м.	14 216 605,00	1 421 660,50
Лот № 30	Апартамент № 1011 (4-х комнатный) с кадастровым номером 23:49:0203004:1646. Назначение – нежилое. Этаж – 10-11. Площадь – 247,4 кв.м.	36 400 333,00	3 640 033,30
Лот № 31	Гаражный бокс № 1 с кадастровым номером 23:49:0203004:1649. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 14,9 кв.м.	1 344 988,00	134 498,80
Лот № 32	Гаражный бокс № 2 с кадастровым номером 23:49:0203004:1673. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 14,5 кв.м.	1 344 988,00	134 498,80
Лот № 33	Гаражный бокс № 3 с кадастровым номером 23:49:0203004:1674. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 14,0 кв.м.	1 327 854,00	132 785,40
Лот № 34	Гаражный бокс № 4 с кадастровым номером 23:49:0203004:1650. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 12,7 кв.м.	1 327 854,00	132 785,40
Лот № 35	Гаражный бокс № 5 с кадастровым номером 23:49:0203004:1652. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 13,9 кв.м.	1 337 849,00	133 784,90
Лот № 36	Гаражный бокс № 6 с кадастровым номером 23:49:0203004:1654. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 12,7 кв.м.	1 327 854,00	132 785,40
Лот № 37	Гаражный бокс № 7 с кадастровым номером 23:49:0203004:1596. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 13,2 кв.м.	1 332 137,00	133 217,40
Лот № 38	Гаражный бокс № 8 с кадастровым номером 23:49:0203004:1601. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 12,8 кв.м.	1 327 854,00	132 785,40
Лот № 39	Гаражный бокс № 9 с кадастровым номером 23:49:0203004:1602. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 14,7 кв.м.	1 343 560,00	134 356,00
Лот № 40	Гаражный бокс № 10 с кадастровым номером 23:49:0203004:1603. Назначение – нежилое. Этаж – Подвал №-3. Площадь – 12,7 кв.м.	1 327 854,00	132 785,40

Апартаменты и гаражные боксы находятся в здании апартажей, представляющего собой монолитное 13-этажное здание (введено в эксплуатацию в апреле 2015 г.), расположенное по адресу: г. Сочи, ул. Политехническая, д. 62, в одном из самых экологически чистых районов, на крупнотонно охраняемой территории Государственного учреждения «Санаторий «Беларусь» в непосредственной близости от государственной дачи «Бочаров ручей». Апартамент расположен на земельном участке с кадастровым № 23:49:0203004-21 площадью 155 600 кв. м, принадлежащем Государственному учреждению «Санаторий «Беларусь» на праве аренды по 22.09.2062. Разрешенное использование земельного участка – для размещения и эксплуатации зданий и сооружений санатория.

УСЛОВИЯ
К участию в аукционных торгах допускаются индивидуальные предприниматели, физические и юридические лица без ограничения, вне зависимости от государственной принадлежности, внесшие задаток по 24.08.2016. В качестве участника аукциона регистрируются лица, задаток которых поступил на расчетный счет Организатора аукциона на момент подачи заявления на участие в аукционе с иными необходимыми документами.

Выплата торгов – российский рубль. Валюта платежа – российский рубль.
Задаток за участие в аукционных торгах устанавливается в российских рублях. Сумма для оплаты задатка на участие в аукционе для резидентов Республики Беларусь производится в белорусских рублях с применением официального курса Национального банка Республики Беларусь на день платежа.
Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан подписать договор купли-продажи Объекта (Объектов) с Продавцом в течение 5 (пяти) дней с назначенной даты аукциона. Претендент на покупку (Претендент на покупку) обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) в течение 30 (тридцати) дней с назначенной даты аукциона.

Передана Победителю аукциона (Претенденту на покупку) пакета документов для регистрации (оформления) права собственности осуществляется только после оплаты полной стоимости Объекта (Объектов).
Государственная регистрация договора купли-продажи Объекта (Объектов) осуществляется Победителем аукциона (Претендентом на покупку) после полной оплаты стоимости, приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) и получения полной суммы Продавцом.

Все расходы по удостоверению, составлению и оформлению договора купли-продажи, уплате государственной пошлины оплачиваются Победителем аукциона (Претендентом на покупку). Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение повторного открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Запрет на изменение фискальной части.
Платежи и расчеты с резидентами и нерезидентами Республики Беларусь осуществляются в соответствии с законодательством Республики Беларусь, регулирующим расчеты при проведении валютных операций.

Размер штрафа, уплачиваемый участником аукциона и (или) его Победителем (Претендентом на покупку) в случаях, предусмотренных Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 №609 и согласованном с правдами областного статистического управления, составляет 5% от стоимости лота (объекта) аукциона (Объектов).
Аукцион состоится 02.09.2016 в 14.00 по мск по адресу: Российская Федерация, Краснодарский край, г. Сочи, ул. Политехническая, 62, конгресс-зал главного корпуса. Шаг аукциона – 5%.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.
Задаток для резидентов Республики Беларусь перечисляется на р/с 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №01254337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №01254337010, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369.
Задаток для нерезидентов Республики Беларусь перечисляется на текущий счет в российский рубль 301223138035, код 739, в ОАО «Белорусский банк развития и реконструкции» по адресу: г. Минск, ул. Машерова, 28. ОКПО 37482021. ПАО «Сбербанк России», г. Москва, ИНН 7707083893, БИК 044525225, к/с 30101810400000000225 в В/Банка России по ЦФО, счет 3011181080000000154, SWIFT код SBRUFINRU. Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.
Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже апартаментов и гаражных боксов (Лот №...).
Претендент на покупку (Претендент на покупку) осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь, оформление и регистрация сделки в соответствии с законодательством Республики Беларусь, оформление и регистрация сделки в соответствии с законодательством Российской Федерации.

ОАО «Світанак» г. Жодино
ПРИГЛАШАЕТ ОРГАНИЗАЦИЮ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ в выполнении работ по текущему ремонту кровель
ОАО «Світанак» г. Жодино, ул. 8 Марта, 1.
Заявки принимаются по адресу: г. Жодино, ул. 8 Марта, 1, до 11.00 29.08.2016 г. За дополнительной информацией обращаться по тел. 3 36 29.

ЗАО «Центр промышленной оценки» УНП 600057482
СООБЩАЕТ О ВНЕСЕНИИ СЛЕДУЮЩИХ ИЗМЕНЕНИЙ в извещении о проведении 12 сентября 2016 г. открытого аукциона по продаже объектов недвижимости, принадлежащих Мядельскому району (опубликовано в газете «Звязда» от 04.08.2016):
- предмет аукциона лота №4 (водонапорная башня с артезианской) исключается из текста публикации в связи с решением собственника.
Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42.

19 сентября 2016 г. ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА №13-A/2016 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Целевое назначение	Наличие ограничений	Срок аренды, (лет)	Начальная стоимость, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку доку-мента, бел. руб.
1	микрорайон № 59 в г. Гомеле (позиция 7 по генплану)	340100000006005342	0,1200	для строительства магазина продовольственной группы товаров	водоохранная зона рек и водоемов	5	15 002 р. 36 коп. (15 023 565 р.)	750 р. 12 коп. (7 501 176 р.)	2 531 р. 84 коп. (2 518 410 р.)

1. Организатор аукциона – Коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Геодезцентр) по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. 115, при наличии в нем двух участников на каждый лот. Если заявление на участие подано только одним гражданином, юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем, право аренды земельного участка предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за право аренды в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

4. К участию в аукционе допускаются граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, подавшие в Геодезцентр заявление «Гомельгеодезцентр» в указанных в извещении о проведении аукциона сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка за каждый лот в размере, указанном в извещении с отметкой банка, на р/с 3012203080014 в филиале ГОУ ОАО «Белгипробанк», г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 – УНП 400230163, ОКПО 115101912. Получатель – плательщик – Геодезцентр, предприятие «Гомельгеодезцентр». **Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе.** Кроме того, **НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указанием транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Белгипробанк», г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 – для возврата задатка для участия в аукционе (в случае победы на аукционных торгах).**

Необходимые документы:
4.1. граждане – копии документов, содержащего их идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;
4.2. представители или уполномоченные должностные лица юридических лиц, или документ, подтверждающий полномочия юридического лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
4.3. индивидуальные предприниматели – копии свидетельств о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования;
4.4. представители иностранного гражданина – легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
4.5. представители или уполномоченные должностные лица иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

№	Адрес земельного участка	Минский район, Лощанский с/с, д. Лощань	Минский район, Папернянский с/с, д. Цна	Минский район, Шомыльский с/с	Минский район, Юзюровский с/с, район д. Уляны
1	Кадастровый номер	623688004681000051	623688511601000056	623688000001000271	623688200001000469
2	Площадь земельного участка, га	0,1500	0,7442	11,9006	1,4001
3	Срок аренды (лет)	99	30	30	30
4	Целевое назначение	Для строительства и обслуживания однофамильного жилого дома	Для строительства и обслуживания многофункционального комплекса	Для строительства гипермаркета	Для строительства и обслуживания производственной базы
5	Инженерная инфраструктура *	Газопровод, водопровод, связь	Газопровод, водопровод, связь	Электричество, водопровод, связь	Электричество, водопровод, связь
6	Условия, предусмотренные в решении местного органа власти об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 8 832,35			
7	Расходы по подготовке документации (руб.)	58,00	5 898,80	54,00	3 309,50
8	Начальная цена права заключения договора аренды (руб.) в денежных единицах 2000 года, руб.	6 240,00 / 62 400 000	361 092,30 / 3 610 923 000	1 318 839,00 / 13 188 390 000	65 902,00 / 659 020 000
9	Задаток (руб.)	1 240,00	72 218,00	263 767,00	13 180,00
10	Ограничения (обременения) прав на земельный участок	Зона санитарной охраны водных объектов, используемых для хозяйственно-питьевого водоснабжения, зона санитарной охраны в местах водозабора (водозбор «Новинка» (площадь 0,7442 га), придорожная полоса (контролируемая полоса) автомобильной дороги (площадь 0,7442 га), расположен в пределах территории перспективного развития населенных пунктов (площадь 0,7442 га)			

* В разделе «инженерная инфраструктура» указаны коммуникации, которые имеются в данном населенном пункте. Подключение к указанным коммуникациям возможно только в соответствии с технико-экономическими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выдаваемыми эксплуатирующими и согласующими организациями.

Аукцион состоится 16 сентября 2016 года в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.
Контактный телефон: +375 (17) 205-46-61.
Получатель – плательщик – Геодезцентр по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 12 сентября 2016 г. включительно в

ЯШЧЭ АДЗІН МЕДАЛЬ

Джавід Гамзатаў стаў бронзавым прызёрам у грэка-рымскай барацьбе (катэгорыя да 85 кг)

На турніры ў Бразіліі 26-гадовы беларус пачаў выступленне з 1/8 фіналу, там ён перамог кітайскага спартсмена Пен Фэя — 4:0. У паядынку за выхад у паўфінал Джаваід не пакінуў шанцаў прадстаўніку Аўстрыі Амеры Хрустановічу — 9:0. А вось у барацьбе за выхад у фінал Гамзатаў не змог адолець украінскага спартсмена Жана Беленюка, саступіўшы 0:6.

Галоўны трэнер нашай зборнай па грэка-рымскай барацьбе Ігар Патрэнка пазней сказаў, што фінальны паядынак у яго падпаленага проста адабралі. — Перад схваткай за выхад у фінал загадзя прызначылі балгарскага арбітра, які быў зацікаўлены ў выхадзе паядынку на карысць спартсмена беларускага атлета. Перамогу ў паўфінальным паядынку ў нас проста адабралі. Хачу задаць пытанне судзейскаму корпусу: як такое магчыма на Алімпіядзе? — цытуюць СМІ Ігара Патрэнку. Нягледзячы на гэта, на паядынак за «бронзу» Джаваід Гамзатаў выйшаў настроеным на перамо-

ЗША і Кітай лідзіруюць, але...

На Алімпіядзе-2016 ёсць і экзатычныя краіны, якія ўжо заваявалі медаль

Гэтыя кропкі зямнога шара ніколі не вылучаліся паспехамі на сусветных спартыўных арэнах, але сціплай хадзілі ўжо набліжаюцца да алімпіады. Мы расказваем не пра лідэраў медальнага заліку — ЗША, Кітай і Вялікабрытанію, а пра малавядомыя ў спартыўным свеце краіны, якія маюць у сваёй скарбонцы алімпійскія медаль.

Філіпіны
Філіпіны ўпершыню паўдзельнічалі ў летніх Алімпійскіх гульнях у далёкім 1924 годзе ў Парыжы і з тых часоў не прасілі ніводнай летняй Алімпіяды, акрамя Гульняў у Маскве ў 1980 годзе.

Атлеты Філіпінаў да Гульняў-2016 заваявалі 9 алімпійскіх узнагарод: 2 сярэбраныя і 7 бронзавых. На п'едэстал філіпінцы падымаліся ў спартыўных па лёгкай атлетыцы, плаванні і боксе. Сёлета да вышэйзгаданага камплекта дадалася яшчэ адна узнагарода, яе здобываў чыжжаатлетка Хідыні Дыяс, якая выйграла «серабро».

Малайзія
Малайзія дэбютавала на Алімпійскіх гульнях крмы пазней — у 1964 годзе. І таксама, як і Філіпіны, не прасіла Гульні, за выключэннем маскоўскіх. Спартсмены гэтай краіны ніколі не прымалі ўдзелу ў зімовых Алімпіядых, а на летніх за ўсю гісторыю заваявалі 6 узнагарод.

У Бразіліі ўжо паспелі вызначыцца Чэонг Юн Хунг і Пандэле Рынонг, на іх рахунку сярэбраныя алімпійскія ўзнагароды па скачках у ваду.

Манголія
Манголія ўпершыню прыняла ўдзел у Алімпійскіх гульнях у 1964 годзе. З тых часоў краіна ўдзельнічала ва ўсіх летніх Алімпійскіх гульнях, акрамя Алімпіяды-1984, калі падтрымала байкот, прапанаваны СССР.

У Бразіліі на рахунку мангольскай зборнай ужо ёсць адна сярэбраная ўзнагарода, яе для сваёй каманды заваявала дзюдаістка Сумія Даршурэн у катэгорыі да 57 кг.

Міхаіл ЗАХАРАЎ:

«Я прыйшоў працаваць, калі лёд чысцілі ўручную»

Пра самыя яркія моманты сваёй кар'еры і перспектывы нашай зборнай на алімпійскай кваліфікацыі

Міхаіл Захараў у беларускім хакеі асоба неардынарная. Хтосьці яго недалюбляе за шчырасць, рэзкую пазіцыю і адкрытую крытыку. Камусьці такая імпульсіўнасць, насупраць, сімпатызуе. Але лепш за ўсё, як і пра кожнага чалавека-прафесіянала, пра яго кажуць дасягненні.

Кар'еру гульца Міхаіл Міхайлавіч скончыў вымушана, гэта адбылося з-за сур'ёзнай траўмы. Практычна адразу ён распачаў трэнерскую дзейнасць і на настаўніцкай сцежцы — вось ужо 20 гадоў. Гэта стала добрай нагодай пагаварыць з адным з найлепшых хакейных трэнераў краіны пра яго шлях, мары і ўвогуле хакей.

— Міхаіл Міхайлавіч, як пачалася ваша трэнерская работа?

— Калі я быў гульцом, перажыў цяжкую траўму — шайба трапіла ў галаву. Арганізм стаў па-іншаму успрымаць нагаруці, таму працягваць выступаць на ранейшым узроўні я ўжо не мог. Былі нядрэнныя прапановы з Расіі, але пасля чэмпіянату свету вырашыў завяршыць гульнявую кар'еру.

Для вас сярод трэнэрскага цэха ёсць аўтарытэты?
— Наогул я самавучка, але шмат чытаю Юрыя Ніканаву і Анатоля Тарасава. Сваім настаўнікам называю ўладзіміра Крыкунова. У яго я пераняў падыход у працы на зямлі: трэніроўкі да знямогі ў летнюю пару, заняткі ж на лёдзе, наадварот, не павінны быць доўгімі, але інтэнсіўнымі і з барацьбой.

Дзе знаходзіце матывацыю, каб кіраваць клубам на працягу дзесяцігоддзя?
— Хакей у чэмпіянаце Беларусі ў 2003 годзе і зараз — не адно і тое ж. Раней мы маглі праграць «Віцебску» і «Брэсту», хоць «Юнацтва-2003» мацнейшае за цяперашняе ў два разы. Тады ў нас гулялі Андрэй Расолька, Алег Мікульчык, Сяргей Яркоўч, Сярога Шыткоўскі, Ілья Бяжкі, Юрый Івашын.

Сёння наш хакей ваяваць у прорву. Калі вы паставіце мне задачу выйграць у «Брэста» з лікам 15:0, то мы зробім гэта. Скажыце, што трэба два матчы выйграць, мы зноў выйграем.

Вас даволі часта крытыкуюць заўзятары, як да гэтага ставіцеся?
— Раней у мяне былі клубны апараты, які любіў выбіраць самыя непрыемныя водгукі з форуму. У гэты перыяд я чытаў. Гэта было на Алімпіядзе ў Ванкуверы. Цяпер за гэтым больш не сачу. Калі мяне нехта абражае, нічога страшнага — перажываю. Перш за ўсё, ведаю, як да мяне ставяцца хакеісты. Для мяне гэта самае галоўнае. Павага, напрыклад, Шэлега і Калюжнага — гэта вельмі важна.

— Міхаіл Міхайлавіч, пра што вы марыце?

— Усе, напэўна, ведаюць. Не хацелася б лішні раз гаварыць на гэтую тэму, таму што зноў народ стане крываціца, а вялікія кіраўнікі нашага хакея — нервавацца.

Прыйдзе час, калі ўсе зразумеюць: з адной камандай у КХЛ мы нічога не зробім. На

чэмпіянатах свету наша зборная змагаецца за дванаццаце, трынаццаце, чатырнаццаце месцы — а там ужо і вылет з элітнага дывізіёна. Нічога, прайдзе алімпійская кваліфікацыя і яшчэ адзін чэмпіянат свету — і людзі зразумеюць, што я меў рацыю.

І другая, і трэцяя беларуская каманда ў КХЛ мінскаму «Дынама» не патрэбныя, але асабіста я дзеля гэтай ідэі пацярплю яшчэ год-два, можа, тры. А потым, дарэчы, Расія нас можа ўжо не пушыць да сябе. Кітайцы ў гэтым годзе зайшлі ў лідэрную камандай. Наколькі я ведаю, з наступнага года казахі паспрабуюць заявіць другі свой калектыў.

Што скажаце пра чэмпіянат Беларусі?
— Ён павінен быць, але толькі ў варыянце маладзёжнага першынства, на кшталт АХЛ.

Які момант у сваёй кар'еры назваў б самым паспяховым?
— Дрэнныя я не памятаю, а што датычыцца добрых успамінаў, то называю Алімпійскія гульні ў Ванкуверы, дзе працаваў са зборнай у якасці галоўнага трэнера. Калі ўспомніць пра кар'еру гульца, то ў гэты момант, калі я выстаўлены ў складзе маладзёжнай зборнай СССР.

Біяграфічная даведка
Міхаіл Міхайлавіч Захараў нарадзіўся 22 студзеня 1962 года ў Усць-Каменгорску. У мінскім савецкім і беларускім хакеі, галоўны трэнер мінскага хакейнага клуба «Юнацтва». Заслужаны трэнер Беларусі. Майстар спорту СССР міжнароднага класа. Трэнерскую кар'еру пачаў у спартыўнай дзіцяча-юнацкай школе алімпійскага рэзерву «Юнацтва» (з 1996 па 2003). Трэнерскую зборную Беларусі з 1996 па 2001 год. Галоўным трэнерам ХК «Юнацтва-Мінск» з'яўляецца з 2003-га па цяперашні час. Дасягненні ў трэнерскай дзейнасці: перамога чэмпіянату свету ў першым дывізіёне (2004); перамога чэмпіянату свету сярод маладзёжных каманд у першым дывізіёне (2003); перамога чэмпіянату свету сярод юніёрскіх каманд у першым дывізіёне (2001); чэмпіён Беларусі (2004, 2005, 2006, 2009, 2010, 2011); сярэбраны прызёр чэмпіянату Беларусі (2008); бронзавы прызёр чэмпіянату Беларусі (2007); уладальнік Кубка Беларусі (2005, 2009, 2010).

Каб помнілі

ТАЛЕНТ І ТРАГЕДЫЯ ПРАКОПА

Гісторыя яркага, але кароткага жыцця самага народнага футбаліста краіны

Яго жыццёвы шлях пачаўся ў Бабруйску, там ён нарадзіўся і стаў гуляць у футбол, ужо ў школе пачалі прыходзіць першыя спартыўныя поспехі. Дзіцячая каманда роднага горада адкрыла Аляксандру Пракапенку шлях у вялікі футбол. У 1971 годзе адбылася першая значная падзея ў футбольнай кар'еры — галоўны трэнер бабруйскага «Будаўніка» Геннадзь Штайнбук далучыў Пракапенку да трэніровак дарослай каманды, хоць хлопчыку яшчэ не было 18-ці. Неўзабаве юнага паўабаронцу паклікалі ў Магілёў, з гэтага моманту ў яго кар'еры наступіў сапраўдны прарыв.

Настаўнікау заўсёды падкупляла неверагодная працаздольнасць, прастата і хуткасць, якую дэманстравалі Аляксандр, таму нядзізна, што гэтага хлопца заўважылі і ў вядучым клубе рэспублікі — мінскім «Дынама». Ён трапіў туды ў ліпені 1972-га і хутка зайграў у асноўным складзе.

— Пракоп уліўся ў калектыў. Пару матчаў згуляў у «дублі», затым перайшоў у асноўны склад. На мой погляд, футбольнай школы ў яго не было, але гэта быў свайго роду самародак, — успамінае калега футбаліста Уладзімір Курнеў.

Футбол як мастацтва
Ужо ў наступным сезоне Пракапенка стане самым выніковым гульцом сярэдняй лініі, а потым і ўсёй мінскай камандай. Пракоп, так клікалі яго ў калектыве, выконваў велізарны аб'ём работ. Ён вылучаўся феноменальным пачуццём пазіцыі, чытай гульнію, і галоўнае — заўсёды мог апынуцца ў патрэбную секунду ў патрэбнай кропцы поля.

Хуткі, спрытны і тэхнічны, Пракапенка пастаянна знаходзіўся ў руху, кажуць, яго футболка ў гульні ніколі не была сухай. Аляксандр усё выконваў на высокай хуткасці, умела ўзаемадзейнічаў з партнёрамі, заражаў і сваім азартам і вызначаўся арыгінальнымі гульнявымі рашэннямі. І партнёры па камандзе, і заўзятары ведалі — Аляксандр хутэйш памрэчым спыніцца гуляць з-за стомы ці ляжыты.

Сталічны глядач прыняў «навічкі» і вельмі палюбіў, як скажуць пазней, магчыма, менавіта глядач яго і загінуў... Сам Аляксандр з-за сваёй прыроднай сіціласці прасіў начальніка каманды не браць яго на ўсялякія сустрэчы з заўзятарамі, ведаючы, што большая частка пытанняў будзе адрасавана менавіта яму. Да таго ж Пракапенка заўважыў, таму адчуваў пры вялікай аўдыторыі сябе некамфортна. Аляксандр практычна не даваў інтэр'ю, а вось у неформальнай абстаноўцы меў зносіны лёгка.

Хутка стануць пагаворваць пра цягу Пракопа да алкаголю, а потым яго залежнасць ужо перастане быць сакрэтам.

— Легендарны ён быў чалавек, хоць і слабахарактарны, — успамінае футбаліст Юрый Пудышаў, капітан «Дынама» ў 1982 годзе. — Вось ён заходзіць у рэстаран паабедзіць, і абед пераходзіць у цяжкую вачэра. За кожным сталом яго называлі і запрашалі «выпіць 50 грамаў». Тут пакаштаваў, там пакаштаваў...

сваю чаргу дырэктар ЗТЕ Тан Лухаа. — І самі спартсмены, і заўзятары гэтай каманды — маладыя і сучасныя хвахары Беларусі, адкрытыя да выкарыстання інавацыйных тэхналогій, і мы спадзяемся, што ў гэтым сэнсе глядзім у адным кірунку з вашым клубам.

Карпарацыя ЗТЕ — кітайскі вытворца тэлекамунацыйнага абсталявання. Асартымент прадукцыі ахоплівае практычна кожны сектар рынка правадной і бесправадной сувязі, мабільных і фіксаваных тэрміналаў. Карпарацыя ЗТЕ была заснавана ў 1985 годзе ў Кітаі, горадзе Шэньчжэне, дзе і сёння размешчана яе штаб-кватэра.

Ён проста знікаў

Таленту ў выступленнях Аляксандра шкодная звычка замінала ўсё больш. Пракапенка пачынаў знікаць: то са збораў, то проста па дарозе з цяжкай, то ўвогуле не прыходзіў на трэніроўкі. Начальнік каманды і адміністратар збіваліся з ног, шукаючы гульца, з якім увесць час здараліся дзіўныя гісторыі. Ён заходзіў у кафэ, нібыта аддаць доўг, і не вяртаўся па некалькі гадзін, на чыгуначнай станцыі пачынаў вяртацца з Масквы тры сутак.

Такія знікненні звычайна заканчваліся вяртаннем і пакаеннем. Кажуць, уся каманда

Чэмпіёны! Мінскае «Дынама». 1982 год.

Апошнім клубам у яго кар'еры стаў «Нефтчы», у якім футбаліст правёў пяць гульняў, але гісторыя са знікненнямі ў Баку прадоўжылася і скончылася гэтак жа, як і папярэдняй.

Раніцай 29 сакавіка 1989 года Аляксандр быў цыврозі і казаў, што ўсё цяпер пойдзе па іншаму. Увечары ён з'явіўся ў рэстаране гасцінцы «Мінск», як звычайна нікога не крыўдзячы, пераходзіў ад аднаго століка да другога. Потым выйшаў з залы і накіраваўся ў бок туалета і гардэроба. Праз хвіліну ў залу ўлетэла спалохана афіцыйна і паведамліла: «Пракапенку дрэнна!» Супрацоўнікі і наведвальнікі акружылі футбаліста, які ляжаў на падлозе, а брыгада «хуткай дапамогі» паспела толькі канстатаваць смерць.

Сёння існуюць дзве версіі прычыны смерці Аляксандра. Першая — асфіксія,

Зорны час Пракапенкі надыйшоў пасля прыходу да руля мінскага «Дынама» Эдуарда Малафеева. Талент гульца зазвычай новымі гранямі, таму што Эдуард Васільевіч сам вітаў нестандартнасць.

— Яго немагчыма было не любіць, — успамінае Малафееў. — Гэта быў вельмі лагодны і сімпатычны ва ўсіх адносінах чалавек. Чалавек, які апошняе мо з сябе зняць і аддаць. Апошнім кавалкам хлеба і адзеннем падзяліўся ён. Ён быў адным з лепшых прадстаўнікоў не толькі беларускага, але і савецкага футбола. Вельмі сумленны чалавек, яму было сорамна гуляць дрэнна. Хто ў тым залаты для «Дынама» часы быў самым працавітым на полі? Пракапенка! Ён умеў цягнуць, ён працаваў на трэніроўцы так, як ніхто.

У 1982 годзе мінскае «Дынама» трыумфальна выйграла чэмпіянат Саюза. Гэта і было часам Аляксандра Пракапенкі, да якога ён ішоў некалькі гадоў.

«Ну што, Сашок, па маленькай?»
Пасля з'яўлення Пракапенкі ў Мінску яго папулярнасць стала расці і па-за межамі по-

Біяграфічная даведка
Аляксандр Цімафеевіч Пракапенка нарадзіўся 16 лістапада 1953 года ў Бабруйску. Гульнявое ампла — паўабаронца. Майстар спорту СССР (1979). Майстар спорту міжнароднага класа (1980). У «Дынама» (Мінск) гуляў з ліпеня 1972 года. У 1983-м быў адлічаны з каманды за сістэматычнае парушэнне рэжыму. Гуляў за «Днепр» (Магілёў) — 1986 (па чэрвень), «Нефтчы» (Баку) — 1987 (па красавік). У зборнай СССР (1980) правёў 1 матч; у алімпійскай зборнай СССР (1980) — 2 гульні. ДАСЯГНЕННІ: чэмпіён СССР 1982; у спісе 33 лепшых футбалістаў СССР — № 1 (1982); бронзавы прызёр АГ 1980 года.

